

METAI VI.

RŪGPJŪTIS-AUGUST

No. 8

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Pirmas žingsnis

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Mylinti. — Jūsų rašinėlį "Išriškite" netalpinsiame. Laikraštį rišti naudinga tik tuos klausimus, kurių gvildenimas nešų visuomenei nauda. Gi rišimas klausimo, ką daryt tiems įsimylėjusiems, kurie delei tų prižasčių negali apsi-vesti, jokios naudos neneš netik visuomenei, bet nei patiems įsimylėjusiems. Juk išrišimas to klausimo neperkeis tų, neleidžiančių apsi-vesti, prižasčių.

L. M. P. S. 41 kuopai. — Jūsų rašto netalpinsiame. Mums rodos jau buvo rašyta ir "Laisvėj" ir "Moterų Balse" apie tai pakankamai. Juo labiau, kad iš priešingos pusės niekas nekalba. Jūsų instrukcijos Trečiam Rajonui rodos nieko nereikš, nes tam rajone nepriklauso jūsų kuopa.

L. M. P. S. NARĖMS.

Kiekvienos L. M. P. S. narės pareiga lankyti į visus savo kuopos susirinkimus. Be rim-

tos prižasties nieku budu nedaleistina apieisti susirinkimus. Mūsų organizacijos stiprumas ir sekmingumas priklauso nuo jos kuopų stiprumo. Kuopa negali buti stipri ir sekminga, jeigu narės nesilanko į susirinkimus. Draugės, eikime savo pareigas ištikimai!

L. M. P. S. C. Sekr.

GAUSI AUKA.

L. M. P. S. 108 kp. iš W. Frankfort, ILL., prisiuntė aukų visą šimtą dolerių ir paskirstė sekamai: "Moterų Balsui" \$25.00, "Rankpelnui" \$25.00, Dep. ir Kal. Šelpimo Fondui \$25.00 ir "Laisvei" \$25.00. Imant domėn tai, kad ši kuopelė gyvuoja tik apie 5—6 mėnesius ir per taip trumpą laiką suspėjo sudaryti tokią auką, taip geriams tikslams, negalima praleisti nepagyryus.

Tai puikus pavyzdys! Žiurėsime ar paseks mūsų "senosios" ir turtingosios kuopos, tą naują kuopą.

"Moterų Balso" Adm.

L. M. P. S. FINANSINIS RAPORTAS NŽ BIRŽELIO MĖN., 1921.

Kp.	Miesas	Suma
55	Haverhil, Mass.	\$4.30
13	So. Boston, Mass.	5.40
11	Philadelphia, Pa.	4.95
36	Minersville, Pa.	3.15
100	Hudson, Mass.	12.40
74	Hazleton, Pa.	1.35
96	Chicago, Ill.	3.00
8	Lawrence, Mass.	4.35
110	East St. Louis, Ill.	2.80
47	Waukegan, Ill.	.90
17	Detroit, Mich.	21.55
22	Montello, Mass.	9.18
16	Springfield, Ill.	3.95
93	Brooklyn, N. Y.	5.45
70	Racine, Wis.	3.60
38	Paterson, N. J.	3.45
15	Ansonia, Conn.	4.00
39	Monessen, Pa.	2.25
4	Elizabeth, N. J.	3.30
106	Johnston City, Ill.	.70
108	West Frankfort, Ill.	5.25
61	Lowel, Mass.	5.90
63	Nanticocke, Pa.	3.60
102	New Kensington, Pa.	1.45
114	Zeigler, Ill.	2.00
40	Lewiston, Me.	5.85
42	New Haven, Conn.	1.90
37	Grand Rapids, Mich.	4.50
54	Scranton, Pa.	17.05
71	Benld, Ill.	2.85
34	Fitchburg, Mass.	1.80
102	New Kensington, Pa.	1.20
94	Benton, Ill.	
64	Great Neck, N. Y.	
1	Brooklyn, N. Y.	
75	St. Clair, Pa.	
27	Cambridge, Mass.	
107	Bulpit, Ill.	
91	Maspeth, N.Y.	
9	Chicago, Ill.	
85	Nashua, N. H.	
65	Rumford, Me.	
21	Pittsburgh, Pa.	
49	Brighton, Mass.	
5	Rockford, Ill.	
86	Herrin, Ill.	
50	Gardner, Mass.	
30	Bridgewater, Mass.	
45	Bayonne, N. J.	
28	Baltimore, Md.	
12	Waterbury, Conn.	
Pav. Balčiunienė A.		
Pav. Balčiunienė U.		
Per Karosienę pren. "M. B."		
14	Easton, Pa.	
113	Inkerman, Pa.	
72	Kenosha, Wis.	
58	Chicago, Ill.	
76	Camden, N. J.	
Pav. S. F. Burienė		
109	Minden, W. Va.	
60	Pittsburgh, Pa.	
33	Mahanoy City, Pa.	
iso įplaukė		\$271.48
Išlaidos:		
"Moterų Balsui" pinigai siųsti		

1.45	per L.M.P.S.	1.12
1.80	"M. B." mokestys už geg. m.	121.63
8.45	R—ui už priedus R. R. I.	100.00
1.50	"Moterų Balsui" pren.	2.00
6.00	" " pren R. R. I.	10.00
2.10	"M. B." mok. už birž. mėn.	89.73
1.05	Vilniai už dalį spaudos R.R.I.	300.00
7.80		
3.30		
2.60		
1.65		
2.30		
5.35		
3.30		
3.90		
4.80		
2.85		
8.70		
5.10		
2.40		
2.40		
2.00		
3.15		
1.65		
6.30		
5.20		
1.05		
1.80		
3.30		
1.95		
7.90		

Viso	\$624.48
Sutrauka:	
Įplaukų	271.48
Balansas geg. 30, 1921	744.19

Viso	1015.67
Išlaidos	624.48

Ižde birželio 30, 1921	391.19
E. N. Jeskevičiūtė,	
L.M.P.S. Fin. Sekr.	
M. Undžienė,	
L.M.P.S. Ižd.	

AUKOS "MOTERŲ BALSUI".

L. M. P. S. 28 kp. per F. Matu- liauskiene	\$5.00
L.M.P.S. VIII Raj. per E. Mali- nauskiene	10.00
L.M.P.S. 33 kp. per O. Dubosie- ne	15.00
Narbutaitienė P.	10.00
Viso	\$40.00

Visoms aukautojoms ačiu.
"M. B." Administracija.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor J. Benes. Manager E. N. Jeskevičiūtė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15c.
 *Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879.
 Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai VI

RUGPJUTIS-AUGUST, 1921.

No. 8

TREČIASAI PASAULINIS DARBININKŲ KONGRESAS

Birželio mėn. Raudonojoj Maskvoj įvyko Trečiasai Komunistų Internacionalo Kongresas. Kongrese dalyvavo keturiolika dešimt aštuonių šalių revoliucinio darbininkų judėjimo atstovai.

Visų šalių kapitalistinės valdžios statė visokius užtvankus, kad neleidotų revoliucionieriams nuvykti Kongresan, bet viskas veltui: pagrindiniais keliais šimtai proletarinės revoliucijos karžygių iš visų pasaulio kampų suplaukė į Kongresą. Pasaulio kapitalistai gerai žino, kad komunistai renka si Maskvon delei sutvirtinimo savo spėkų galutinai kovai prieš imperialistinio kapitalo viešpatavimą. Ot todėl ir dėjo visas pastangas, kad pastojus kelią tiems, kurie pasiryžę mirti už darbininkų klasės išsiliosavimo idėją.

Raudonoji Maskva, sostinė proletarinės valstybės, viltis išnaudojamųjų ir pavergtųjų viso pasaulio, prigludė prie savo proletarinės krutinės atstovus visa-pasaulinio darbininkų judėjimo, kaip motina savo numylėtus kūdikius. Maskva, dar

taip neseniai buvusi sostinė Carinio despotizmo, lizdu pasaulinės reakcijos, budelių revoliucinio darbininkų judėjimo, nūdien, kuomet rusų vargdienio tvirta ranka sukriušino ir Caro ir kapitalo galybę, — nūdien Maskva priėmė su karščiausia meile ir didžiausiu entuziazmu Pasaulinį Trečiosios Tarptautinės Kongresą.

Rusijos darbininkai ir biednieji valstiečiai, suvargę ir nualinti pastarųjų kelių metų neperstojančio imperialistinio, dabar civilio karo, iškilmingai pasitiko proletariato pirmųjų eilių atstovus, kaip neišskiriamus draugus mirtinąją klasinę kovą prieš kapitalizmą. Raudonoji Armija, tasai nenuilstantis sargas Rusijos Revoliucijos, sveikino Trečiąjį Kongresą, kaip naują žingsnį galutiname mušyje tarp darbo ir kapitalo.

Trečiojo Kongreso atstovai atsakė Rusijos vargdieniam:

“... Pirmu sykiu pasaulio istorijoje jūs sulaužėte galią fabrikantų, bankierių, žemės viešpačių ir generolų. Bėgiu trijų me-

tu, liedami kraują, šaldami ir badaudami, ginklais rankose jūs gynėte savo galią nuo pasaulio priešų.... Kiek Raudonoji Armija sukėlė pasaulio buržuazijos eilėse baimės, tiek jinais išbudino meilės ir vilties viso pasaulio biednųjų ir prispaustųjų širdyse. Ačiu jums, Sovietinė Rusijos Raudongvardiečiai ir avangardas pasaulinės revoliucijos, kad šiandien Sovietinė Rusija yra laisva, kad jinais gali ant savo žemės priimti visų šalių proletariato karinę tarybą, kad kapitalistiniam pasauly proletarinė revoliucija nebuvo užsmaugta ir kasdien eina tvirtyn. Jums, Sovietinė Rusijos darbininkai vyrai ir darbininkės moteris, ir jums, biednieji valstiečiai, kurie sunėrėte rankas su pirmosiomis proletariato eilėmis, jums už visą tai mes turime būti dėkingi. Atiduodame mes savo pagarbą jūsų eilėms, kurios yra suvargintos ir sutrankytos. Mes nulenkiamo savo galvas, žiurėdami į jūsų kančias, praeities ir dabarties. Mes žinome, kad jūs nešėte tas kančias, suprasdami tą faktą, jog jūsų šalimas ir badavimas palaiškys galią proletarinės valstybės rankose, idant Caro, fabrikančio arba junkerio nagaika niekuomet nebebutų pakelta ant jūsų galvų...

“... Mes gi pasižadame padidinti savo pastangas atsiekdami to tikslo, kad Maskva virstų ne tik centru Komunistų Internacionalo, bet taipogi vieta susirinkimo del Pasaulinės Darbininkų Delegatų Tarybos Kongreso, kad nutiesus planus atstatymui pasaulio.

“... Bukite ant sargybos, tvirtai laikykite savo ginklus, nepasitikėkite priešų.... Draugai, Rusijos Darbininkai ir Biednieji valstiečiai! Jūsų kentėjimai ir jūsų triušas davė progą Raudonajai Armijai sukriušinti reakcijos spėkas... Nė vienas lašas Raudongvardiečio kraujo, nė viena ašara motinos, su baudaujančiu kudikiu prie krutinės, nenukrito veltui. Pergalė bus jūsų ir mūsų. Visi kovodami del jos, mes laimėsime!”

Pirmasai Trečiosios Tarptautinės Kongresas buvo tiktai šaukimas į kovą revoliucinio proletariato prieš imperialistinį kapitalą, šaukimas, kurį paleido Rusijos revoliucionieriai. Pirmasai Kongresas galėjo pabrėžti tik abelnus ruožus komunistinės teorijos ir taktikos, kaipo pamatą naujajai tarptautinei, kurią tuoj reikėjo statyti ant griuvesių Antrojo Internacionalo. “Gdynė paskutinės griežtos kovos atėjo vėliau, negu kad laukė ir geidė socialės revoliucijos apaštalai (Mrksas ir Engelsas). Bet jinais atėjo... Visų šalių proletarai! Vienykites po vėliava Trečiojo Internacionalo, revoliucinėj kovoj delei galios ir proletariato diktaturos!” (Trečiojo Internacionalo Manifestas). Organizuotos komunistinių elementų spėkos buvo dar silpnutės, tik nedidelės revoliucionierių grupelės teatsiliepė į paleistą obalsį, kad įkurti Trečiąją Tarptautinę.

Bet ant slenkščio Antrojo Kongreso (1920) beveik visose šalyse jau gyvavo vienur komunistinės partijos, kitur komunistinės grupės. Valandoj Antrojo Kongreso Trečioji Tarptautinė jau atstovavo didžiulę spėką. Kongreso delegatai jau galėjo sakyti: “Bėgyje penkiolikos mėnesių savo gyvavimo, Komunistų Internacionalas milžiniškai išaugo... Šiandien, vienoj pusėj turime Trečiąjį Internacionala, į kurio eiles veik visos senosios partijos skubinasi ir kuris kiekvienoj šaly turi svarbios organizacinės paramos, o kitoj pusėj — vietoje Antrojo Internacionalo, turime tik kruvą griuvesių.

“Komunistų Internacionalas ligi šiol buvo vyriausiai organu propagandos ir agitacijos. Dabar gi jis tampa kovojančia organizacija, kuriai prisieina tiesioginiai vesti judėjimą įvairiose šalyse. Bėgy pirmųjų savo gyvavimo metų, Komunistų Internacionalas buvo tik nešėju vėliavos tarptautiniam proletariatui, tik kylančiam į sprendžiamąjį mušį. Dabar gi Komunistu

Internacionalas tampa praktišku organizatorium tos grandiozinės (milžiniškos) pasaulinės kovos, didžiausios visoj istorijoj.”

Antrasai Kongresas padėjo tvirtą, nesulaužoma teorinį ir taktikinį pamatą Trečiajai Tarptautinei: pripažinimas prievartos revoliucijos, visais budais kova už proletariato diktaturą, Sovietų galios forma — tai pagrindas visų Kongreso tezių. Antrasai Kongresas priėmė griežtas sąlygas (21 punktą) dėl prisijungimo prie Komunistų Internacionalo. Mat, susmukus Antaramjam Internacionalui ir darbininkų judėjimui stumiant, socialistinėse centrystinėse partijose pradėjo šlietis prie Kom. Internacionalo. Šičia reikėjo tam tikro koštovo, kad kiekviena partija, pirm negu bus priimta į komunistines eiles, galutinai apsisvalytų nuo centrystinių-reformistinių elementų, pradėtų revoliucinę agitaciją ir propagandą miniose, savo darbais parparodytų, kad jinais tinka buti integriniu nariu tarptautinėse organizacijose, kuriai lemta vadovauti darbininkų klasei paskutinėj kovoj už galutiną išsiliuosavimą. Antrasai Kongresas patvarkė, kad kiekvienos šalies komunistinėse spėkos susivienytų į vieną gerai disciplinuotą ir centralizuotą partiją, kuri pajėgtų vadovauti darbininkams masinėse kovose.

Laikotarpis nuo Antrojo iki Trečiajam Kongresui tai buvo laikotarpis Trečiojo Internacionalo augimo. Beveik visose šalyse įsikūrė Komunistinėse partijos. Net ir centrystinių socialistinių partijų tuli vadai, verčiami revoliucinėse bangose, pradėjo žodžiais pripažinti Kominternos principus, kad tik į jį įsiveržus su tikslu sabotažuoti socialei revoliucijai. Ir tuliems jų pavyko įsiskverbti. Pasekmė: pradėjo Kominterne organizuotis dešinysis sparnas su Serrati pryšakyje. Italijos Socialistų Partija, nors ir buvusi Kominternos nare nuo pat jojo įsikurimo, Livorno suvažiavime skilo. Didžiama, vadovaujant Serrati, atsiskė pil-

dyti tą įstojimo sąlygų punktą, kuris reikalauja, kad iš partijos būtų išluoti laukan opportunistai-reformistai, Turatti ir Ko. Gi mažuma susiorganizavo į Komunistų Partiją, kurią pripažino Kominternos Pild. Komitetas, o pono Serrati frakciją prašalino iš savo eilių. Serrati pasekė Levi, buvęs Vokietijos Komunistų Partijos pirmininku. Ir Vokietijoje aplinkui Levi pradėjo grupotis centrystiniai elementai. Bet Levi greitu laiku tapo išmestas iš partijos ir Vokietijos centrystinis gaivalas, nespėjo galvos pakelti, tapo užsmaugtas.

Bėgyje to trumpo laikotarpio Vokietijoje susivienijo didžiama Nepriklausomųjų Socialistų su Komunistais, Francijoje didžiama Socialistų Partijos Tour'o suvažiavime priėmė 21 įstojimo punktą ir pagaliau susivienijo su komunistų grupe. Anglijoje, visos komunistinės grupės susivienijo vienon Jungtinėn Komunistų Partijon, ant kurios pastaruojų laiku reakcija visu smarkumu puola. Trečiajam Kongresui raportuota, kad Amerikos komunistinėse partijos (Komunistų Partija ir Jungtinė Komunistų Partija) susivienijusios į vieną tvirtą Amerikos Komunistų Partiją.....

Trečiajai Kongresui priėmė į Kominternos narius Checho-Slovakijos didžiulę Socialistų Partiją (turinčią apie 400,000 narių). Nudien, valandoje Trečiojo Kongreso, nėra nė vienos svarbesnės šalies, kurioje negyvuotų komunistinė partija. Ryta ir Vakarai, Pietai ir Šiauriai dalyvavo Trečiajame Kongrese.

Buržuazinė šios šalies spaūda netalpina jokių platesnių žinių apie Trečiojo Kongreso nuoveikius, todėl kol kas mes dar nežinome, ar Kongresas darė kokius norint pataisymus pamatiniuose revoliucinėse taktikos dėsniuose, nustatytuose Antrojo Kongreso teziuose. Tiek tik žinome, kad Kongresas užgyręs Kominternos Pild. Komiteto žingsnius Vokietijos ir Italijos klausimuose, kad dar sykį patvirtinęs Antrojo Kong-

reso nustatytas prisijungimo sąlygas; Kongresas užgires ir Rusijos Komunistų Partijos žingsnius linkui naujos priimtos politikos santikyje su valstiečiais. Pastaruoju klausimu Kongresas priėmė sekančio turinio rezoliuciją:

“Trečiasai Pasaulinis Komunistų Internacionalo Kongresas su entuziazmu peržiūrėjo keturių metų Rusijos proletariato kovą dėl užkariavimo politinės galios. Kongresas vienbalsiai užgria politiką Rusijos Komunistų Partijos, kuri iš pat pradžios teisingai pasvėrė kiekviename atsitikime grėsiantį pavojų ir surado kelius ir budus pergalėjimui jo sulig revoliucinio Marksizmo principais.

“Ši partija, savo atsinešime linkui valstiečių klausimo ir klausimo koncesijų vaduojasi tik tuo įkvėpimu, kad atstačius ekonominį šalies gyvenimą tikslu palaikyti proletariato diktaturą iki tam laikui, kuomet Vakarų Europos proletariatas ateis pagelbėti savo broliams rusams. Kongresas išreiškia savo įsitikinimą, kad Sovietinė Rusija, toji svarbiausia pasaulinės revoliucijos tvirtovė, gyvuoja ačiu sekmingai ir planingai Rusijos Komunistų Partijos politikai.

“Tuo pačiu tarpu Kongresas pasmerkia išdavikišką Menševistinių partijų politiką, kurios, savo kovoje prieš Sovietinę Rusiją ir Rusų Komunistų Partiją, sutvirtina reakciją ir kurios atideda (nukelia) socialę pasaulio revoliuciją.

“Tarpautinis Kongresas šaukia pasaulio darbininkus, kad visi stotų vienon pusėn su Rusijos darbininkais ir valstiečiais ir priartintų Lapkričio dienas visam pasauly.”

Trečiasai Kongresas priėmė rezoliuciją baltojo teroro klausimu. Tarp kitko, rezoliucijoj sakoma:

“Komunistų Internacionalas protestuoja prieš šias baisenybes, kurių pagelba buržuazija trokšta išlaikyti savo neišven-

giamą puolimą. Komunistų Internacionalas, akyvaizdoj viso pasaulio pasmerkia tuos negirdėtus teroro metodus, kuriais senasai pasaulis trokšta sunaikinti gemalą naujo, laisvo darbininkų pasaulio, kuris nudien gimsta. Tuo pačiu tarpu Komunistų Internacionalas pasmerkia buržuazinių ir social-demokratinių politikierių ir nusamdytų rašytojų veidmainystę, kurie staugia prieš Raudonąjį Terorą, o kuomet praktikuoja arba paslepia darbus Baltojo Teroro, atkreipto prieš daug-milioninę darbininkų klasę, arba prieš pavergtasias ir išnaudojamasias tautas.

“Komunistų Internacionalas šaukia visus darbininkus ir visas prispaustąsias tautas išnešti nusprendžiamąjį protestą ir šaukia į nusprendžiamąjį mušį su Baltojo Teroro viešpatavimu, kuri visur įsteigė buržuazija...”

Trečiasai Kongresas — tai naujas žingsnis prie sutraukimo po Trečiojo Internacionalo vėliava visų tų darbininkų klasės elementų, kurie yra pasiryžę vesti iki galui kovą už išsiliuosavimą darbininkų klasės iš po jungo alginės verguvės.

Drg. Zinovjevas pabaigoj savo raporto Kongresui sako: “Po trečiamjam Kongresui, kiekvienas delegatas, sykiu su kiekvienu susipratusiu komunistų darbininku, pareikš: taktikinis pamatas padėtas ir su bendrintas, programa pamatiniai išdirbta, komunistinės partijos įsikurusios ištisai visą pasaulį, pamatas Komunistų Internacionalui padėtas — dabar, prie darbo!

“Jeigu Trečiasai Internacionalas augs taip smarkia, kaip iki šiol augo, tai buržuazijos poilsio dienos bus neilgos. Mūsų bus pergalė, ir greičiau, negu daugelis iš mūsų tikimės.”

Vargdienė.

ANTRA KOMUNISČIŲ MOTERŲ TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA RUSIJOJ.

Trisdešimts penkios delegatės (kelios dienos prieš konferenciją) jau yra atvykusios į Antrą Komunistų Moterų Tarptautinę Konferenciją. Jos atstovauja sekamas šalys: Angliją, Vokietiją, Franciją, Ukrainą, Armeniją, Jungtines Valstijas, Norvegiją, Ispaniją, Bulgariją ir Tolimus Rytus.

Prieš konferencijos atidarymą delegatės dalyvaus valstijų ir apskričių konferencijose, kur jos raportuos apie veikimą savo šalyse ir išreikš pasveikinimus savo šalies moterų vardu.

Jos jau pradėjo lankyti 3 d. birželio į moterų išsiliosavimo darbą varančias įstaigas ir Sovietų konstrukcijos įstaigas. Paminėtoji dienoj delegatės lankės Znamenska dirbtuvė; 4 d. birž. jos lankėsi Valstybės Tabako dirbtuvė, kur jos dalyvavo dirbtuvės komiteto susirinkime ir susipažino su dirbančių moterų įstatais.

Greitai jos lankys moterų "Subotniką" ir peržiūrės vieną kitą "Kūdikių miestą".

Svarstymas dienotvarkio klausimo jau prasidėjo. Laike konferencijos bus rodomi iliustracijomis sekami moterų darbai: 1) Departmentas, kuriame viršiausia darbininkės ir valstietės moterys ima dalyvumą — Motinų ir Kūdikių Protekcijos Departmentas, Visuomenės Užlaikymo Viešų Valgyklų Departmentas, Komunalės Ekonomijos Departmentas. 2) Veikimas tarpe vakarų šalių moterų. 3) Rusijos Komunistų Partijos veikimas tarpe Sovietų Rusijos moterų, per Moterų sekciją. Lankantiems tą parodą bus teikiamos ir platesnės informacijos.

Pačių delegačių pasiulymu, draugė Kolontai laikys prakalbą temoj: "Mūsų Darbas Tarpe Sovietų Rusijos Moterų".

Apart to dar bus vienas vakaras pašvestas aiškinimui naujos etikos.

Pirma ceremonijų sesija atsidarė 9 d. birželio viename teatre. Reguliare reikalų tvarkymo sesija atsidaro diena vėliaus Kremliaus Rūmuose.

Konferencijos dienotvarkis turi sekamus punktus:

1. Moterų dalyvumas įsteigime pasaulio proletariato diktatūros; (a) Politinės moterų teisės Sovietinėj sistemoj ir kapitalistinėj sistemoj.

2. Komunistų Partijų metodos ir būdai veikimo tarpe moterų.

3. Moterų darbininkų dalyvumas ekonominėj kovoj ir konstrukcijoj. (Moterų darbas ir bedarbės klausimas).

4. (a) Keliai ir metodos susisiekimui komunistinių partijų sekcijų, veikimui tarpe moterų; (b) Tarptautinio Moterų Sekretariato uždaviniai ir aktyvumas.

5. Kitokie reikalai.

ISPUDŽIAI MOTERŲ KONFERENCIJOS ATIDARYMO.

"Žimina" teatras ir aplink jį gatvė perstatė netik išdidų paveikslą, bet ir aiškų atspindį nuovargio ir vilties Rusijos proletarijų moterų. Dainuodamos revoliucines dainas jos ėjo eilėmis pro plačias teatro duris. Dalis jų apsirėdžiusios baltomis šventadieninėmis šlebėmis, rinkosi prie durų. Jos, apsisupusios galvas paprastais, bet švariais šalikais, padabintais raudonais ženkleliais, sveikino tarptautinę konferenciją harmoningomis revoliucijos dainomis.

Tose senose revoliucinėse arijose, kuriuos jau čia dainuota tūkstančius ir tūkstančius kartų, skrinda koks tai naujas, tyras, grynai moteriškas aidas. Noroms, nenoroms sau įsivaizdini, kad darbininkės moterys išlengvo, bet neatlaidžiai atbunda prie kovos, prie nenuilstančio konstruktyvio darbo.

* * *

Teatras buvo pripildytas su kaupu. Visur pilna žmonių, visur matosi spalvų įvairumas ir judėjimas.

Dalis užsienio delegačių pasodinta ant estrados. Čia matėsi įvairumas tautų, rasijų ir kalbų; girdėjosi pasikalbėjimai visokiomis kalbomis iš rytų ir iš vakarų. Štai čia revoliucinės moterys darbininkės iš Vokietijos, Francijos, Anglijos ir Amerikos, tai moterys su garbinga revoliucine praeičia, o Klara Zetkin tarpe jų kaip senas Revoliucijos generolas, jos veidas skaistus, žili plaukai; ji veikli, gyvai žėrinčiomis akimis, pilnomis revoliucinės ugnies ir meilės. Visų akys atsuktos kaip į žibintuvą į jos pilną išminties veidą; rodėsi jog visi mato jame simbolą. Gražybė moteries — kovotojos ir moteries.

* * *

Draugė Kolontai pranešė, kad konferencija jau atsidarė. Prasidėjo pasveikinimai, bet tie pasveikinimai tai buvo revoliucinė peržvalga kovojančių proletarijų moterų spėkų.

Draugė Lucy Colliar — nuostabus tipas francuzės revoliucionierės, labai gyvu temperamentu ir tvirta valia, tarsi jinai kątik buvus Komunoj. Tarpai jos kalbos aiškūs ir trumpi, jos kalba pilna iškalbumo ir lanksti. Ji kalbėjo apie tai, kaip ji jautės perėjus Proletarinės Rusijos rubežių. Čia ji pamatė didelį heroizmą ir didelį nedateklių.

“Iš sujudimo” — sakė draugė Lucy Colliar — “mes nenoromis jautėme sarmatą ir sąžinės graužimą. Sunki užduotis dabar stovi prieš mus, — paimti viršenybę tuose sindikatuose, kur raudonieji dar mažumoj, tai užduotis, kuri nuo dabar vis daugiau ir daugiau mus skatins”.

Amerikos delegatė, vidutinio amžiaus, energingu amerikonišku veidu, kalbėjo apie jos dvidešimt penkių metų veikimą tarpe Amerikos darbininkų. Jinai sakė, kad

ji neatvyko čia mokyti, bet mokytis iš Rusijos patyrimų, nes proletariatas iš pastarųjų metų įvykių savo patyrimu persitikrino, kad tinkamiausios metodos prieš kapitalizmą pritaikyta tik Rusijos Spalio Revoliucijoj.

* * *

Rytų moteris atstovavo draugė Musar-Bekova, kurios labai melodinga totoriška kalba skambėjo visame teatre, kaip Rytų giesmė.

“Rytų moteris per amžius vergavus” — sakė draugė Musar-Bekova — “jau nubunda. Jau desėtkai tūkstančių mūsų sesučių nusimeta turbaną ir veido uždangalą. Jos dabar jau veikia nepriklausomai; jos pradeda suprasti feministines (moteriškas) ir žmogaus teises; gyvenimas ir vis didėjanti kova stumia jas prie proletarinio kelio.

* * *

Aiškiausia, garsiausiai skambanti ir gražiausia buvo Klaros Zetkinos kalba. Jos gražūs žili plaukai buvo apgaubę įkvėpimo pilną veidą, kuris jai kalbant atrodė tarsi spindulys. Kiekvienas išsireiškimas, kiekviena frazė išreiškiama, rodos, iš gilumos jos sielos. Delto tai jai kalbant viešpatavo neapsakoma tyluma ir kreipta didelės atydos.

“Dar neseniai mes vakarų Europos moterys komunistės” — sakė Klara Zetkin — “buvome tik maža saujaalė. Dabar mus yra daug ir mūsų eilės dar auga kasdien”.

Šitas gilus įsitikinimas Europos moters kovotojos skambėjo kaip trimito balsas.

“Moters likimas yra darbininkų likimas, ir darbininkų išsiliuosavimas reiškia moters išsiliuosavimą”, sujudinanciai užbaigė savo kalbą Klara Zetkin. Reikia pasakyti, tie žodžiai yra trumpas moterų komunistų judėjimo programos.

* * *

Maskvos darbininkė moteris, Pašufarova, atvykus čia tiesiai nuo staklių, buvo gyvu paveikslu kilančio Rusijoje moterų proletarių susipratimo.

“Jus,” sakė draugė Pašufarova, kalbėdama delegatėms, “turite sugrįžti į savo šalis persiėmusios mūsų militančių entuziazmu ir pasiryžimu. Jus turite nepasiganėdinti trupiniais nuo buržuazijos stalo, bet turite stoti į galutiną kovą, kaip mes Rusijos moterys ir vyrai darbininkai padarėme”.

Šituose jos žodžiuose nesimatė nei šėšelio pasididžiavimo, tai buvo balsas Rusijos dirbtuvės, Rusijos dirvos. Tai buvo išraiška kankinančiosios Rusijos proletariato minties.

“Kada gi didysis ir puikus vakarų Europos proletariato avangardas ateis mums pagalbon?”

Šitas rusės darbininkės Pašufarovos šauksmas, kilantis iš pačios gilumos jos sielos, tapo paskandintas aplodismentų pagyrimų griaustiny. Bet kas girdėjo jos kalbą, tas nesistebi tuo.

* * *

Buvo gražu tēmyti, kaip kada vėliaus estrados kampely Klara Zetkin ir Pašufarova kalbėjosi su pagalba perkalbėtojaus. Draugė Zetkin paspaudė Pašufarovos ranką ir viliojančiu pilnu sujudimo balsu pasakė pastarajai kaip ji atjautė Rusijos darbininkų vargus ir laukė Vakarinių šalių darbininkų pagalbos, ji taipgi išreiškė pasitikėjimą, kad pagalba greit ateis.

* * *

Draugė Kollontai užbaigė susirinkimo uždarymo prakalbą, delegatės atsistojo ir uždainavo Internacionalą. Garsai kilo ir skambėjo visame teatre.

Taip, formalis atydarymas moterų konferencijos atvaizdino išdidų paveikslą ir tuo pačiu aiškiai atspindėjo desperaciją ir viltį Rusijos proletarių moterų. A. L.

IŠ MOTERŲ JUDEJIMO

Vokietija.

Vokietijos moterų judėjimas džiugina kiekvieną susipratusią moterį darbininkę. Vokietijos Komunistų Partijoj yra 50,000 moterų. Tai labai didelis džiuginantis skaičius. Juo labiau smagu, kad jos nepasiganėdina vientik naryste; jos visur ir visuomet aktyviai dalyvauja darbininkų judėjime. Komunistinėj spaudoj jos varo plačią agitaciją, ragina moteris dėtis prie darbininkų organizacijų ir visur imti dalyvumą. Taipgi neseniai įvykusiame sukilime jos lošė labai svarbę rolę.

Rusija.

Ukrainoje, kada Sovietų valdžia buvo nuskyrus Kūdikių Dieną, kad pagerinti kūdikių padėtį, tai moterys parodė didelį veiklumą tame darbe.

Odesoje 150 moterų buvo nuskirta peržiūrėjimui namų ir gavimui reikalingų kūdikių namams rakandų. Šios moterys vedė agitaciją tarpe šeiminių, išrodinėdamos svarbą Kūdikių Dienos. Joms pavyko pritraukti 3000 moterų, kurios dirbo prirengime Kūdikių Dienos. Jos rengė kūdikiams pietus ir dalino dovanas. Apskričiuose ir valsčiuose 100 valstiečių moterų dalyvavo prirengime vaikams auklėtuvių ir našlaičiams namų.

Tolimų Rytų moterų judėjimas nors prasidėjo tik vėlesniu laiku — vienur apie pabaigą 1920 metų, kitur dar vėliaus. Nors čia reikėjo taikytis prie labai keistų aplinkybių, nes moterys buvo atsilikę ir labai pavergtos, vienok dabar ir čia jau laikomi generaliai susirinkimai ir konferencijos labai pasekmingai. Kirgizų respublikoj jau atsibuvo septynios moterų konferencijos — trys jų buvo gubernijos konferencijos. Taipgi čia tapo suorganizuota 21

mokyklos pašalinimui iliteracijos (nemokėjimo skaityti ir rašyti), šias mokyklas lankė 360 moterų.

Totorių respublikoj jau atlaikyta devyriolios moterų konferencijos, o Azerbaidžano respublikoj tokių konferencijų jau įvyko 20. Rytų moteris taipgi pradeda imti aktyvų dalyvavimą Sovietų darbe taip daug, kad jau šešios moteris yra Kirgizų Sovieto narėmis. Kirgizų teritorijoj moteris atidarė 12 kūdikiams auklėtuvių-mokyklų ir kūdikiams daboti namų.

Dabartiniu laiku varoma labai platus politinės apšvietos darbas tarpe rytinių respublikų moterų.

* * *

Kad geriaus supažindinti pasaulio moteris su Rusijos moterų veikimu ir jau nuveiktais darbais, Tarptautinis Moterų Sekretoriatas išvertė moterų veikimo programą į 23 kalbas ir siuntinėja visų šalių moterų organizacijoms. Taipgi priėmė serijas debatų ir prakalbų moterų klausimu, kurias perduoda moterims delegatėms į Trečią Kom. Internacionalo ir pirmą Unijų Internacionalo kongresus.

Surinko **Minija.**

Narsi ir Energinga Kovotoja

Darbininkėms moterims, esančioms kovotojų už darbininkų klasės galutiną išsiliuosavimą eilėse, manau bus žingeidu ir naudinga pasiskaityti savo draugės, vokiečių komunistės, sekamas skundas, kurį tačiau galima pavadinti džiaugsmu:

“Kaipo viena šešių šeimos narių, našlės motinos, aš greit išmokau panešti visokius sunkumus ir nedateklis. Aš buvau priversta pradėti dirbti dar budama penkių metų amžiaus. Dar vos baigiant penktus metus jau turėjau mokėti megsti pančiakas. Vaikų žaislų aš nepažinau. Gyvenimas buvo seriotinis, šaltas ir nuobodus.

Aš buvau labai religiškai mokinama ir greit pradėjo pas mane kilti visokios mintys apie dalykus, kurie man rodės prieštaraujančiais vieni kitiems.

“Mano motinos amžius tapo pakirstas iš pat jaunystės delei nuolatinio nedatekliaus ir vargo. Delto ir vaikams reikėjo eiti iš mokyklos užsidirbti pragyvenimui pinigų. Tankiai kuomet aš dirbdavau koki nors mechanišką nuobodų darbą, mano mintys skraidė kur tai apie kokią knygą, arba apie palocius ore, bet greit pradėjau sprasti veidmainystę dangiško-gražumo “visuomenės tvarkos”. Tas popierinis namas pabudavotas ant melų ir apgavysčių tuojau pas mane sugriuvo, ir būdama 17 metų amžiaus aš jau apleidau bažnyčią. Kova už apšvietą, kuri pas mane užėmė religijos vietą, tęsėsi per dvidešimt metų iki supratau socializmą, kuriame radau viltį išnaudojamų ir pavergtų darbininkų išsiliuosavimo. Bet atėjo pasaulio karas ir atėmė iš manęs tą viltį kada socialistai ėjo kariauti prieš socialistus. Aš vienok vėl atsigavau kada U. S. P. D. (Nepriklausoma Vokietijos Socialdemokratų Partija) pakilo, aš prisidėjau prie jos, veikiau ir kovojau joje. Niekas man nebuvo persunku, nes tikėjau, jog suradau tikrąjį kelią. Ne poilgam pas mane vėl pradėjo rasti abejonių ir pradėjau patirti, kad išsiliuosavimui darbininkų klasės reikia vesti neatlaidžią kovą prieš valdančią klasę, kaip tik U. S. P. D. tatau ir atidėjo į šalį. Kada kilo klausimas Kairiojo Sparno U. S. P. D. vienijimosi su komunistais, aš pirmutinė pradėjau daryti žingsnius ton linkmėn.

“Dabar aš esu komunistė, bet labai skaudžiai jaučiuosi, kad dar turiu permažai išsilavinimo pasekmingam tarnavimui darbininkų klasei.

“Gegužy, 1920 metų ir aš tapau padėta ant kandidatų į Steigiamąjį Susirinkimą sąrašo nuo U. S. P. D. Dabar esu narė

Dancigo Volkstag'o, V. K. P. D. redakcijos — "W. D."

Tai toks pavyzdingas tos nenuilstančios kovotojos gyvenimas. Nešdama sunkią vargingo gyvenimo našta ji nenustojo veikus savo klasės gerovei. Nežiūrint visų sunkumų ji kovojo ir tebekovoja; dabar jau ji stovi proletariato avangardo eilėse.

Daugiau tokių moterų kovotojų!

Minija.

NAMŲ MOTERŲ PROTINIS PUOLIMAS.

Visas darbininkų klasės moteris kapitalistinėje visuomenėje reikia dalinti į du liogerių. Vienas, darbininkės, kurios triusia dirbtuvėse ir fabrikuose. Antras, namų moterys — šeiminkės. Apie pirmutines čia nekalbėsime. Jos yra sudėtinė dalim proletariato klasės, ir jų reikalas yra reikalas visos triusiančiosios visuomenės. Jų jų politinė pažanga ir protinis pastovumas eina rankon su abelos darbininkų klasės protinio išsivystymo procesu. Mes čia norime atkreipti kiek domės į antrąjį liogerių, būtent į namų moterų proto stovį.

Nė vienam gal kaip kada norėjosi mintyti, jog namų moterys, kurioms nereikia dirbti ištisas dienas surukusiose fabrikuose, tos moterys daug daugiau turi progų šviestis, lavintis, protauti, negu jų draugės, kurioms reikia diena iš dienos ilgas ir nuobodžias valandas sunkiai triustis pramonėje. Bet tikrenybėje taip nėra. Faktai kalba, kad namų moterys visaip kaip kur kas toliau atsilikusios nuo dirbtuvių moterų. Tą patį liudija ir darbininkų judėjimas. Proletarės moterys kur kas revoliucingesnės už taip vadinamas šeiminkes, kurios per ištisas valandas stunkso savo siauruose namų kambariuose. Kame priežastis? Kodėl joms reikia atsilikti? Kokios sąlygos nuldo namų moterų protinį išsiplėtoją? Priežasčių būtų galima surasti labai daug. Čia mes pasitenkinsime tik viena-kita.

Visų pirma reikia atminti, kad visi "rimtieji", svarbieji darbai, kurie reikalauja protinio įtempimo, protinio sugabumo, protinio išsiliuosavimo, tie darbai jau seniai išvyti iš namų pastogės ir suginti į milžiniškas dirbtuves ir fabrikus. Kokie gi darbai bepaliko namų pastogėje kapitalistinėje visuomenėje? Vaikų auklėjimas, valgio šeimynai pagaminimas (ir tai ne visuomet) mezgimas ir niekniekių siuvinėjimas—daugiau nieko. Dar ir vaikų auklėjimas nebe visas pasiliko namie. Svarbioji jojo dalis, t. y., vaikų išlavimas, kuriam nemažai laiko pašvėsdavo anų dienų moterys bei motinos, toji darbo dalis jau seniai išplėšta, vaikų auklėjimas perkeltas į mokyklas. Šiandien motina rūpinasi tik kad vaikas būtų ko-ne-ko pavlges, šiek-tiek aprengtas ir viskas. Kad pamokinti kūdikį skaityt bei rašyt, kad įkvėpti jam žmoniško užsilaikymo dvasios, tai tuom buržuazinės galdynės moterys, apskritai imant, nesirūpina. Mokykloj jį mokina, bruka jam patriotizmo nuodus, verčia jį būti paklusniu šios sistemos tarnu ir t.t. Vadinasi, ir vaikų auklėjimo srityje moterys neteko to darbo, kuris reikalauja galvojimo, sunkesnio protavimo.

Nėsant rimtesnio darbo, šeiminkė, jei neturi viso pustuzinio vaikų, jei turi liuosesnio laiko, tai taip sau prasitrina per dienas su savo kaimynkomis. O kuri turi elėbį kūdikių, tai tokiai motinai taip jau laiko suvis nėra kitokiam darbui. Tai ne kaime, tai ne seniaus, vaikų nepaleisi į laukus, kaip avių būri. Miesto gatvėse juos greitai sutrintu, uždusintu. Tiesa, kurios moters jau praregėjo naujojo gyvenimo šviesa uoliai triusia prie knygos arba laikraščio kiekvienoie liuosuoj valandoie. Bet, ant nelaimės, tokiu kol kas anšaulestautinai mažai tėra. Neapsakoma didelė dauguma darbininku klasės namų moterų šiaip sau sunaikina brangias gyvenimo valandas, niekuom nesirūpindamos, nieko gero ne-

893572

veikdamos. Liudnas tatai reginys, bet taip ištikrųjų yra. Ve štai šioji sąlyga ir puldo ir palengva ėda tų moterų protą, kurios neturi progos eiti į fabrikus ir dirbtuves.

Antra priežastis yra ir tame, kad dabartinė miesto šeimynos moteris tankiai suvis nesirūpina pelnytu sau duonos. Jei stoka, skurdas, tai ką darysi, taip ir turi būt. Juk vyras tegul vargsta už algą, kuri nupirks gyvenimo reikmenis. Kam moterei rūpintis, nes jina žino, kad tas jos rūpesnis nieko nepagelbės, nesuteiks vyrui darbo bei didesnės algos. Ir tas, nors visai menku išrodantis dalykas, prisideda prie moterų protinio smukimo.

Trečia priežastis — namų moterų atsisiskyrimas nuo vis bedidėjančios ir aštrėjančios klasių kovos. Visur virte verda klasių kova. Dvi milžiniškos spėkos susirėmime. Ginkluota nuo kojų iki galvos buržuazija kaujasi ant kiekvieno žingsnio su bekeliančiu amžiais prislėgtą sprandą proletariatu. Dirbtuvių moterys, sykiu su visa proletariato klase, dalyvauja tame mirtiname dvikovyje, o kuomet namų moterys neturi tos progos. Šitoje kovoje patys kvotojai nepaprastais žingsniais, bet šuoliais žengia pirmyn savo pažangoj, savo išsilavinime, savo gerume.

Ir ilgai dar namai laikys savo pastogę moterų milijonus ir dešimtis milijonų; ir ilgai dar didelė dalis darbininkų klasės moterų bus pririštos prie protinio atsilikimo stulpo. Dar ir po to, kada darbininkai pakyla į viešpataujamąją klasę, dar ir tada ilgą laiką didis skaičius moterų pasiliks tunoti šioj liudnoje visuomenės gyvenimo srityje. Tiktai visiškas įžengimas į Komunistinę tvarką galutinai pakels visas moterys į abelos visuomenės politinio išsivystymo lygumą. Ir ta gadyne ateina, neveizdint to, kad gal daugelis iš mus, o gal mes visi, jos nesulauksime. Bet ji ateina!

Ateities Viltis.

Ką Reiškia Kompromisai su Bolševikais

“Bile kompromisas su bolševikų įsitikinimu (creed) reiškia liga su mirčia. Tarpe doktrinos — vienos klasės valdžios ir klasių neapykantos — ir tarpe tų, kurie padarė Amer. yra labai plati erdvė, taip plati, kaip tarpe teisybės ir melagystės, gero ir pikto, gyvenimo ir mirties”, šitaip sakė savo prakalboj Union College studentas, Schenectady, N. Y. John W. Davis, buvęs Jungtinių Valstijų ambasadorius Britanijai.

Atsiminus, kad p. Davis yra kapitalistų klasės narys, žinant, kad jis kalba už savo klasę ir kapitalistinę sistemą galima net nesipriešinti tokiam pasakymui.

Kad kompromisai buržuazinių valdžių su bolševizmu reiškia toms valdžioms tiek, kiek sutartį su mirčia, turbut ir patys bolševikai pasakys, kad čia nedaug perdėta. Taipgi neperdėta ir tas, kad tarpe tokios sistemos, kokia yra Amerikoje, tai yra, kapitalistinės sistemos, ir dabartinės sistemos Rusijoje yra labai plati erdvė.

Nors kaip Amerikoje, taip ir Rusijoje yra tik vienos klasės valdžia, bet tarpe jų yra labai didelis skirtumas, gali buti net ir toks skirtumas kaip tarpe tiesos ir melo, tarpe gero ir pikto, tarpe gyvenimo ir mirties, kaip tatai pasakė pats ex-ambasadorius savo gražioj prakalboj.

Amerikoje yra kapitalistinė sistema, kapitalistų valdžia, apmaskuota buržuazijos diktatura. Tai yra sistema paremta beturčių išnaudojimu. Čia gamybos tikslas yra pelnas. O Rusijoje pradėta socialistinė sistema, darbininkų valdžia, proletariato diktatura. Rusijoje gamybos tikslas yra patenkinti visuomenę reikmenimis. Ten visi verčiami dirbti, kas nedirba, tas nevalgo.

Ponas ex-ambasadorius toj savo prakalboj taipgi sakė, kad pasaulis nekantriai laukia pabaigos to pašėlusio šokio, kuris apėmė nelaimingą Rusiją. Žinoma, jis ir

čia kalba už savo pasaulį, už buržuazinią srietą, kuris labai nekantriai laukia darbininkų valdžios puolimo. Buržuazinis svietas su baime ir nekantriai laukia to, nes nuo Rusijos likimo daug priklauso ir kitų šalių likimas. Ta ideja — kas nedirba, tas nevalgo — praktikuojama Rusijoje, gali išsiplėtoti visame pasauly. O tatai labai pavojinga tai klasei, kuriai priklauso ponas ex-ambasadorius ir jam panašūs. Dirbti ką nors naudingo visuomenei, ypač dirbti sunkų darbą, tie ponai nepratę, tai ta ideja jiems labai baisi. Delto jiems kompromisas su bolševizmu lygus sutarčiai su marčia.

Vilnietis.

NEUŽMIRŠKIME PAMOKŲ

Studijuojant darbininkų judėjimo istoriją randame, kad didinantis tam judėjimui prie jo prisiplaka visokio plauko “kovotojų su piktu”. Ramiame laike tie žmonės verčiami gyvenimo aplinkybių eina su darbininkais, dedasi esą darbininkų draugais ir gudresni jų patenka į darbininkų vadų eiles. Tokie žmonės gasiai kalba apie darbo žmonių reikalus, apie kovą už juos, kuomet judėjimas yra nelabai persekiojamas ir dalyvavimas jame nėra labai pavojingas. Bet kada kova pasidaro griežtesnė tarpe darbo ir kapitalo, kada kova neapsieina be aukų, ypač iš darbininkų pusės, tai tie prieplakos apleidžia darbininkų eiles ir norėdami pasigerint, buržuazijai, atsimo-kēt už praeitį, šmeižia darbininkų judėjimą. O kada kova siekia augščiausią laipsnį, darbininkai išstato aiškius savo reikalavimus ir mierija paimti galią į savo rankas, tai daugelis tų prieplakų tampa atvirais darbininkų priešais, aršesniais už pačią buržuaziją. Pasaulinis karas davė mums apie tai pakankamai pavyzdžių. O revoliucinis judėjimas dar ir dabar rodo mums pavyzdžių, ypatingai Vokietijoje.

Karui prasidėjus, kuomet sąmoningų darbininkų organizacijos atsidurė keblioje padėty, kuomet ėjimas prieš karą reiškė didelį persekiojimą, tai tie priplakos visose šalyse pradėjo apleisti darbininkų organizacijas ir stojo su buržuazija. Jie pasirodė ne geresniais darbininkų priešais ir už pačius kapitalistus. Šeidemanai, Noskes, Ebertai, Kautskiai, Hilferdingai ir jiems panašūs žmonės Vokietijoje; Milerandai, Gedes, Herves, Raunodeliai ir kompanija Francijoje, Pilsudskiai, Dašinskiai ir kom. Lenkijoje, Griniai, Janulaičiai ir jiems panašūs Lietuvoje; tokių žmonių yra visose šalyse, kur tik buvo darbininkų judėjimas. Tie žmonės kada tai buvo darbininkų draugai, socialistai. Jie kalbėjo apie darbininkų išsiliuosavimą iš alginės vergijos, bet šiandien jie yra dideli darbininkų klasės priešai. Kai kurie jų net ginklais malšina darbininkų judėjimą. Jie yra tie prieplakos, kurie apleido darbininkų judėjimą, kurie išdavė jį labai sunkiame momente.

Tatgi yra pamoka darbininkams ant toliaus.

Pas mus lietuvius irgi buvo tokių gavalų. Pas mus pirmiausiai irgi buvo prisiplakę visokie “revoliucionieriai”, kuriuos mes vienus mokslą einant rėmėme, kitus laikėme savo vadais. Kai kurie draugai, ypač L. S. S. organe Kapsukas, permatydami tų ponų “revoliucionumą” kritikuodavo juos, tai daugelis narių net piktinosi. Bet šiandien jau kiekvienam aišku, kad ponai susispietę apie “Keleivį” ir “Naujienas” buvo prisiplakę prie mūsų organizacijų tik savo naudoms delei. Judėjimas jiems nei kiek nerupėjo. Kai kurie jų dargi net mažo supratimo neturėjo apie tą judėjimą. Dabar jie atsidūrė ten, kur jau senai jiems buvo vieta.

Mūsų organizacijoj, Liet. Moterų Prog. Susiv., irgi buvo tokių ponių. Jos žinoma apleido mus kada pamatė, kad ne tik negali vadovauti kaip joms patinka, bet dar ir

atmosfera organizacijoj dėl jų darosi labai negera. Jų pasitraukimas iš mūsų organizacijos nepadarė bliedės, bet naudos pačiai organizacijai.

Dabar mūsų organizacija susideda veik iš vienu darbininkų moterų. Todėl ji eina su susipratusiais darbininkais. Žinoma, nevisos mūsų draugės ir nevisos kuopos veikia taip, kaip reikia veikti, kad būtų kontakte su revoliuciniais pasaulio darbininkais. Yra pas mus dar ir dabar, nors visai mažai narių, kurios mano, kad mums reikia veikti atskirai nuo vyrų darbininkų, ir tik tokį darbą, kuris paliečia tik moteris. Taipgi yra pas mūsų kai kurias nares per daug nusileidimo. Aš žinau vieną kuopą Chicagoj, kuri laikė tris nares, atsidavusias su visa siela kontraktoriaus "socialistams", iki jos pačios pametė, kuopą. Taipgi, ta pati kuopa niekaip negali persiskirti su viena nare, kuri jau kelis kartus rėmė buožių valdžią, dalyvavo "Lietuvos Gynimo Komitete", ir buvo apsiėmus rinkti buožių valdžiai aukas. Ta ponija priklauso prie mūsų organizacijos savo ypatingais išrovimais. Kada kuopos susirinkime jai primetama tie jos darbai, tai ji atsiprašo ir vėl pasilieka kuopoj. Žinoma, ir vėl varo savo darbą kaip variusi. Vienok kuopa visuomet džiaugiasi, kad, girdi, atsiprašė ir to pakanka.

Tos kuopos draugės matyt nepasimokino iš praeities, kad nenaudinga laikyti darbininkų organizacijose tokius žmones, kurie prisiplakę prie mūsų judėjimo tik dėl savo gerovės. Tos pamokos neturi būti užmirštos.

Mokinkimes iš darbininkų judėjimo. Veikime daugiau.

Chicagietė.

Geriausie dalykai sutriuškinti laiko tekiniais supus ir taps negerais.

— Dietzgen.

AR TIK SINDIKALISTAI VIENI TAIP SAKO?

Harry W. Laidler savo knygoje "Socialism in Thought and Action", kalbėdamas apie sindikalistus, cituoja iš Wells'o "Socialism and the Great State:"

"Darbininko šalis — jie (sindikalistai) tvirtina — yra ten, kur jis suranda darbo. Jieškodamas darbo, jis apleidžia savo gimtinę žemę ir trunkosi iš vietos vieton. Jis neturi tėvynės jokioj to žodžio prasmėj. Ryšiai tradicijos, bendros intelektualės ir moralės įgimties jam negyvuoja. Jis, kaip darbininkas, savo prityrime suranda, jog yra tiktai vienas tikras ekonominių reikalų ryšis, kuris riša jį su pasaulio darbininkais, ir atskiria jį, tuo pačiu tarpu, nuo visų pasaulio kapitalistų".

Kodel Laidler tą išvadą prikerkia sindikalistams, juk visi viso pasaulio susipratę darbininkai jau seniai skelbia, kad darbininkas neturi tėvynės. Tatai privedė apie septynes dešimtis metų atgal Marksas ir Engelsas "Komunistų Manifeste". Jie sako:

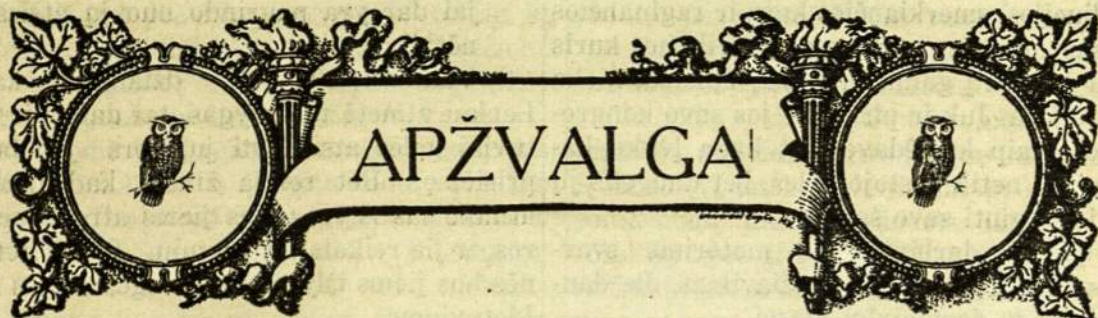
"Komunistams toliau primetama, kad jie nori išnaikinti tėvynę, tautybę.

"Darbininkai neturi tėvynės. Negalima jiems atimti to, ko jie neturi..."

"...Proletariatas neturi nuosavybės; jo santikiai su pačia ir vaikais nebeturi nieko bendra su buržuaziniais santykiais; šiandieninis pramoninis darbas, šiandieninis jo pajungimas kapitalui, tas pat Anglijoj kaip Francijoj, Amerikoj kaip ir Vokietijoj, atėmė jam visą tautinį pobūdį..." (Mano paBRAUKTA).

Vadinasi, tėvynės neturėjimo paskelbimas priklauso ne Sindikalizmo-tėvams, bet Komunizmo. Ir tuo skelbimo nudien laikosi ne vieni tik sindikalistai, bet ir klasiniai-sąmoningi darbininkai.

Ateities Viltis.

PERMAINOS "MOTERŲ BALSŲ" REDAKCIJOJ.

"Moterų Balso" No. 6 buvo paskelbta protokolas L. M. P. S. Pild. Komiteto posėdžio, kuriame pranešama, jog d. Šukienė rezignavo iš redaktorės vietos. Jos vieton, laikinai buvo paskirta d. Petrikiėnė. Dabar aš tapau paskirta redaktore iki referendumu bus išrinkta naujos viršininkės, sykiu ir redaktorė.

Užimdama redaktorės vietą matau reikalingu pranešti L. M. P. S. narėms ir visiems "M. B." skaitytojams, kad vesiu "M. B." tokioj pakraipoj, kaip kad iki šiol buvo vedamas, nes ji pilnai atsako darbininkų ir darbininkų reikalams.

Kas liečia laikraščio turinio turtingumą, aš iš savo pusės dėsiu visas pastangas daryti jį kuo geriausiu, bet aš manau, kad tas ne nuo manęs vienos priklauso; tatau priklauso ir nuo bendradarbių. Todėl kviečiu visus "M. B." bendradarbius pagalbėti man padaryti "M. B." geriausiu darbininkų klasės gynėju.

Žinodama, kad pas mus yra mažai prasilavinusių rašėjų, aš noriu pakviesti visus, ypatingai moteris, kurie tik galite šį tą parašyti, kad aprašytumėt savo kolonijų veikimą, o aš stengsiuos sunaudoti tatau "M. B."

L. M. P. S. Pild. Komitetas paskyrė redakcinę komisiją iš trijų narių, kuri atsakys už laikraščio pakraipą.

E. N. Jeskevičiūtė.

DU MOTERŲ SUVAŽIAVIMU.

9 dieną birželio Maskvoj, Kremliaus Ruumuose prasidėjo Tarptautinė Komunistų Moterų Konferencija. Kol kas dar neturime pilnų žinių apie šią konferenciją ir jos atliktus darbus, bet tikimės jog greitai pasieks mus platesnės žinios ir vėliaus galėsime daugiau parašyti. Dabar tik tiek galime pasakyti, kad konferencijos tikslas supažindyti pasaulio darbininkes moteris su Sovietų Rusijos moterų gyvenimu ir veikimu, su pasaulio revoliuciniu judėjimu, ir įtraukti darbininkes moteris į kovojančio proletariato eiles.

Konferencijoj dalyvavo netik veik iš visų didesnių Europos šalių moteris delegatės, bet net ir iš Azijos ir Amerikos.

Kitas Tarptautinis Moterų Kongresas įvyko Viennoj, Austrijoj, apie vidurį liepos mėnesio. Šis kongresas vienok skirtingas nuo Maskvoj buvusios konferencijos. Šiame kongrese dalyvavo veik išimtinai nedarbininkės moteris. Tai buvo turtingesnės klasės moterų kongresas, kurios turi gerus norus kalbėti prieš skriaudas, bet nieko nedaro panaikinimui tų skriaudų. Jos suvažiuoja, gražiai pasikalba, pabėdavoja, pasmerkia karus, prisizada veikti, išsiskirsto ir ramiai laukia kito tokio kongreso. Tai baltrankių moterų kongresas, kurios labai vengia kalbėti apie klasių kovą. Iš šio kongreso nieko negalima laukti.

Svarbiausias šio kongreso nutarimas, tai smerkimas karo. Išnešta net kelios re-

zoliucijos, smerkiančios karą ir raginančios visas moteris "nedalyvauti veikime, kuris darytų karą galimu". Tatai, žinoma, nieko nereiškia. Juk ir pirmiausia jos savo kongresuose taip kalbėdavo, bet kada įvyko karas, tai netik nestojo prieš, bet daugelis jų dėjosi "ginti savo šalį".

Mums darbininkėms moterims svarbesnis yra Maskvos suvažiavimas. Jis daugiau žada darbininkų klasei.

VĖL GAVO PER NOSĮ.

Mūsų patriotai ir social-patriotai buožių valdžios remėjai, kurie rinkdami iš darbininkų pinigus girdavosi kad išvyję bolševikus, išvysią lenkus iš Lietuvos ir pasiimsią Vilnių. jei tik darbininkai duos jiems pinigų remti buožių valdžią, dabar vėl gavo per nosį. Talkininkai visai nepaiso nei Lietuvos, nei Lenkijos, jie liepia daryti taiką tokiomis išlygomis, kurios geros talkininkams, o ne Lietuvai ar Lenkijai. Tautų Lygos atstovo, p. Hymanso pasiulytos Lietuvai ir Lenkijai taikos išlygos reiškia, nieką daugiau, kaip tik sujungimą Lietuvos su Lenkija. Mūsų patriotams tas labai nepatinka. "Tėvynės" No. 28 pagvildenus tas išlygas sako:

"Akyvaizdoje šitokių įvykių, Lietuva pastatyta pavojingoje padėtyje. Kartą priėmus Lietuvos delegacijai šituos pasiūlymus, kaip pagrindą tolimesnėms derybomis, jie pasilieka ir ant toliaus kaip feivorizuojami Tautų Sąjungos pagrindai deryboms. Ir kad tas yra tiesa, tai rodo ir T. S. Tarybos sutikimas su Hymanso pasiūlymų esme. Nėra abejonės, kad ir Tautų Sąjungos plenumo posėdis, kuris įvyks rugsėjo mėnesyje, priims šituos Hymanso pasiūlymus, kaip pagrindą deryboms. Ir kas gali užtikrinti, kad ir galutinas sprendimas nebus vedamas toje prasmėje. Gerai dar, kad Lenkai nesutiko su tais pasiūlymais, kad ir Lietuvos delegaci-

jai dar yra pagrindo nuo jų atsisakinti."

Vadinasi, "Tėvynė" džiaugiasi, kad Lenkai atmetė tas išlygas, tai dabar ir liečiau galės atsakyti jų, nors jau buvo prisiėmę. Bet reikia žinoti, kad Lenkai atmetė tas išlygas, nes jiems atrodo negeros, ir jie reikalauja geresnių. O juo geresnės bus jiems išlygos, tuo blogesnės jos bus Lietuviams.

Toliaus "Tėvynė" sako, kad tai kalta Lietuvos vyriausybė, nes ji pradėjo Vilniui siulyti tautinę ir kultūrinę autonomiją, tai lenkai tuo pasinaudoję pasiulė net ir politinę ir ekonominę autonomiją. Paskui "Tėvynė" sako:

"Ir jei būtų priimti Hymanso pasiūlymai, tai reikštų Lietuvos nepriklausomybei galą. O tas gali labai atsitikti Tautų Sąjungos plenumo posėdyje."

Kad tas gali atsitikti, t. y., kad Lietuva ir Lenkija bus priverstos priimti tas išlygas, tai visai mažai gali būti abejonių. Nes ir Lietuvos ir Lenkijos valdininkai yra talkininkų tarnai, nuolankiai pildantys savo ponų paliepimus. Lenkai jau ir patys pradeda suprasti tatai. Laikraštis "Rzeczpospolita" sako, kad "Vilniaus klausimą Tautų Sąjunga jau išsprendė, tik dabar jieško būdų nusprendimui įvykdinti... Vilniaus programos yra Anglijos ir Francijos programos."

SENA, SENĄ PASAKA.

Stambiųjų kapitalistų reikalų gynėjas, New York Times, vėl pradeda gauti "žinių" iš Latvijos ir Finliandijos apie "baisų" badą ir naują "mobilizaciją Rusijoje". "Timesas" laiko tas žinias "pasitikimų šaltinių informacijomis". Vienok mažai kas tiki toms "informacijoms". Dienraštis New York Globe apie tai editoriale (7-18-21) rašo:

"New York Times duoda šitom 'informacijom' svarbią vietą ant pirmo puslapio.

Vienok, jei praeities patyrimai reiškia ką nors, tai žinioms apie Rusiją ateinančioms iš Helsingforsio mažiausia galima patikėti už viso pasaulio žinias. Helsingforsas yra knybždynė pabėgėlių ir konspiratorių, kurie delei mažiau ar daugiau nedorų priežasčių nepaliaujamai bando daryti Rusijoje ir del Rusijos visokias kliutis. Helsingforsio žinios labai retai pasako arba niekad nepasako kas tikrai dedasi Rusijoje. Ne kalčiausioj savo formoj, jos pasako tą, ko nori caristinės Rusijos turtingoji pabėgėlių klasė, kad įvyktų Rusijoje; ir dalis jų sufabrikuota tikslu, kad sustiprinti politinius ir finansinius Anglijos ir Francijos reikalus. Gal but, kad šitie vėliausi paskalai turi ką nors bendro su pereitos savaitės Anglijos teismo nuosprendžiu, kuris rodos nuima paskutinį legalį užtvaryą kliudantį pirklybą tarpe Rusijos ir Anglijos.”

Caristų melai apie Tarybų Rusiją jau taip nudėvėti, kad niekas jiems netiki. Pats kapitalistų organas “Times” be abejonės netiki jiems. Bet jis tiksliai juos skelidžia; jis matyt mano, kad dar ras lengvatikių. Be to, juk Rusijos priešams jau nelieka niekas daryti kaip tik skleisti melus. Visokie kovos budai prieš Rusiją nuėjo niekais. O Rusija kaip kyla, taip kyla. Ji mina po kojomis vieną po kitai sunkiąsias gyvenimo sąlygas. Ji atmuša visas kapitalistinio pasaulio prietaringas ir spėkos atakas.

KUDIKIŲ MIRTINGUMAS.

Jungtinių Valstijų Darbo Departamento vaikų skyriaus surinkta statistika parodo nepaprastai didelį kūdikių mirtingumą šioj šaly. Ypatingai daug kūdikių miršta didmiesčiuose. Pittsburghe, pavyzdžiui, nuo 1916 metų iki 1920 — numirė daugiau kūdikių, negu bile kuriame mieste proporcingai imant gyventojų skaičių. Laike 1920 metų Pittsburghe numirė vienas kūdikis iš kiekvieno devynių skaičiaus. Vadinasi, viena devinta dalis gimusių kūdikių mirė. Tai

yra ne paprastai didelis mirtingumas.

Buržuazinė spauda ir šiaip “geros valios žmonės” jieško priežasčių to mirtingumo ir budų apsaugoti nuo to. Žinoma, kai kurie jų suranda, kad motinos neapsišvietę delto įvyksta tatai; jie taipgi siulo kai po gyduolę duoti motinoms daugiau instrukcijų apie gimdymą. Kiti “suranda” kitokias priežastis ir siulo sulyg savo supratimo vaistus. Tikrosios to didelio kūdikių mirtingumo priežasties vienok jie bijo ar nenori paliesti. Tikroji priežastis yra, žinoma, skurdas, nedateklus, vargingas gyvenimas. Skurdas yra priežastimi ir tamsumo. Be to, juk ir apsišvietus moteris gyvendama ekonominiame nedatekluije negali apsaugoti nuo nesveikatos ir kitų dalykų, vedančių prie kūdikių mirtingumo. Pats tasai faktas, kad Pittsburghe miršta daugiausia kūdikių, patvirtina, kad to priežastis yra skurdas ir nedateklus. Pittsburghe juk ir yra didžiausias darbininkų išnaudojimas, ten labai sunkūs darbai, ten yra vargingiausia gyvenančių darbininkų.

Kūdikių mirtingumą bus galima pašalinti tik prašalinus darbininkų išnaudojimą, — nes tada išnyks nedateklus, motinų persidirbimas, nupuls nuo motinų ta našta, kurią joms užkrovė kapitalistinė sistema.

TEISIA KARO “KRIMINALISTUS.”

Kad parodyti pasauliui, jog vokiečiai yra kaltininkais broližungingo pasaulio karo, ir kad už tai juos reikia bausti, talkininkai pareikalavo Vokietijos valdžios, kad ji išduotų tuos nusikaltėlius, arba pati juos nubaustų. Žinoma, pastaroji sutiko pati bausti. Kiek laiko atgal prasidėjo Leipzig'e tardymas tų karo “kriminalistų” ir keli jau nubausti: vienas dešimčia metų katorgos, kiti keli po keturis metus kalėjimo. Bet dėja, tie “krimi-listai” nėra Krupai ar jiems panašūs kapitalistai, kurių mate-

rialių reikalų susikirtimas su kitų šalių tokių kapitalistų materialiais reikalais privedė prie karo, neigi jie yra valdonai, generolai, laivyno arba armijos komandantai. Ne, ne tie yra karo "kriminalistai", ne tuos baudžia. Nubaustieji yra beturčiai, kurių materialiai reikalai nei kiek neprisidėjo prie sukėlimo karo, taipgi jie yra veik paprasti kareiviai. Nubaustas dešimčia metų katorgos yra paprastas saržentas, o nubaustieji po keturis metus kalėjimo yra žemesnės rangos oficeriai. Jiems primesta žiaurus elgimasis su priešų žmonėmis. Nubaustasis saržentas prisipažino jam primetamos kalties, bet jis aiškinosi, kad tatai daręs vyresnybės paliepinu. Nežiurint jo pasiaiškinimų, jis tapo nubaustas.

Piktas juokas ima skaitant tokį apkaltinimą. Argi nerastum talkininkų kareivių, kurie žiauriai elgėsi su priešų pildydami savo vyriausybės paliepinus? Argi kareivis kaltas, kada jis atlieka piktą darbą viršininkų paliepinu?

Delko nebaudžia valdonų, kapitalistų, generolų ir jiems panašių? Juk jei atskiri žmonės reikia bausti delei karo, tai valdonai ir kapitalistai turėtų buti baudžiami Delto, kad Vokietija valdo ir teismuose sėdi draugai, ir dar svarbiau, tai delto, kad tie valdonai, generolai ir kiti tokie surastų, kad ir kapitalistų pusėj yra tokių žmonių. Jie galėtų iškelti aikštėn tikrus karo kriminalistus, ir abejose pusėse. Gindamiesi save, jie nuplėštų nuo veido kaukę patiems kriminalistų jieškotojams. Juk jie gali iškelti aikštėn, kad karą iššaukė materialės sąlygos, lenktynės ir kova už rinkas, imperialistų pastangos apžioti kuo daugiausia teritorijų — ypatingai lenktynės tarpe Britanijos ir Vokietijos imperialistų. Iškelti tas viskas yra pavojinga. Delto geriaus nubausti kelioliką bejėgių "kriminalistų", užtrinti tamsiai miniai akis, apvilti užsidegusius kerštu vargšus ir viskas tuomi pasibaigs.

REMKIME, KAS REMTINA.

Pastaruoju laiku įvykiai siurkščiais ruožais budina darbininkų sąmonę, žadina juo budriau pasiržūrėti į esamojo visuomenės sutvarkymo nenormalumus, ragina juos arčiau pažinti savo klesos reikalus ir šaukte šaukia visą varguomenę prie atsparos...

Lietuvos buožių valdžia savo sunkia letena slėgia darbininkų luomą. Įdūkusių jos valdininkų savivaliavimui nebėra nei krašto, nei galo. Darbininkų organizacijos, profesinės sąjungos krikdoma, dorkoma; įžymiausius jų darbuotojus muša, kankina, kalėjimuose žudo, šauda... Didžiausių duoklių naštos spaudžiami, dejuoja vargšai mažžemiai.

Ir štai, Amerikon atsiųsti tos kruvinosios valdžios agentai ir jų akli pritarėjai jau antru atvėju pardavinėja valstybės "bonus". Čia darbininkai suvarginti pragaištingo karo — to kapitalistų kombinacijos padaro, varginami ir slėgiami vis labiau besiskleidžiančio nedarbo slogučio, — ir, akyvaizdoj šitų faktų ir nežmoniško Lietuvos valdžios siautimo, dar laukiama, kad šitokią valdžią remtų, duotų jai galimybės dar tvirčiau išisvyruoti ir darbininkų judėjimą smaugti! Ne, tai jau gana, to jau perdaug! Darbininkai jau turėjo progos pažinti, kas jų draugas ir kas jų nedraugas, kas jų žiaurusis nevidonas. Ažuot skolinę ir aukavę Lietuvos buožių valdžiai, kas duotų jai progos savo pražūtingą esybę pailginti, darbininkai privalo, kiek kas išgali remti jų pačių įstaigas, aukoti ir darbuotis jų pačių labai, kad pagreitinus tos valdžios nuvertimo laiką ir jos vieton įsteigus Tarybų (Sovietų) valdžią.

Remkime, kas remtina! Remkime aukomis Lietuvos darbininkus, bežemius ir mažžemius jų kovoje su išgalėjusių priešų, remkime jų darbuotojus, agitatorius, neužmirškime ir politinių kalinių. Remkime taipgi ir remkime kuodaugiausiai mūsų

spaudą, darbininkų apšvietos įstaigas. Po gyvo žodžio, prakalbų ir agitacijos pavydale, darbininkams ištikima spauda — laikraščiai, knygos, atsišaukimai — lošia svarbiausiąją rolę klesinio susipratimo skleidime.

Norėdamas kiltesnius darbininkų siekinius palaikyti ir juos apčiuopiamai paremti, reiškiu nuoširdaus troškimo, kad jie veikiau ir lengviau galėtų įsikunyti. Lenkiu žemai galvą žuvusių kovoje darbininkų didvyrių pagerbimui, velijų energijos ir ištvermės galutinio darbininkų išsiliuosavimo darbuotojams!

Priedu čia, kaip auką, "Laisvės" vardan rašytą čekį ant \$1,350.00 ir prašau tai šitaip išskirstyti:

\$250.00 Agitacijos ir Lietuvos Darbininkų Gelbėjimo fondui;

\$150 Lietuvos politinių kalinių Fondui;

\$100.00 Deportuojamų ir politinių kalinių šelpimo fondui;

\$250.00 vienintėlio lietuvių darbininkų dienraščio Amerikoj "Laisvės" reikalams;

\$100.00 darbininkų savaitraščiui "V.";

\$250.00 Škotijos darbininkų laikraščiai "Rankpelniui";

\$150.00 Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijai;

\$75.00 Liet. Mot. Progr. Sus. Am organui "Moterų Balsui";

\$25.00 draugui J. Perkunui sušelpiti.

Jums viso kuogeriausio velijąs,
Dr. J. J. Kaškiaučius.

NUO REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS.

Šis daktaro Kaškiaučiaus laiškas tilpo "Laisvėj".

Gerbiamas Dr. Kaškiaučius jau nuo seniai pasižymėjo remimu darbininkų spaudos ir jų organizacijų. Ši jo auka vienok yra stambiausia. Reikia pasakyti, kad Dr. Kaškiaučius yra vienatinis intelingentas

netik tarpe lietuvių, bet ir kitataučių, kuris taip gausiai aukoja darbininkų reikalams.

Mes reiškiamo Daktarui Kaškiaučiai padėką už auką "Moterų Balsui" ir kitoms darbininkų organizacijoms ir laikraščiams.

APSIPRATIMAS IR APSILEIDIMAS.

Nors paskutinio dešimtmečio istorijos lapai užpildyti taip baisiais nuotikiais, kad jau baisesnių rodos negali būti, o vienok yra žmonių, kurie to baisumo tarsai visai nemato, nors tatai stovi visai prieš jų akis. Negalima stebėtis iš tų žmonių, neigi kaltinti jų, kurie dar neturėjo progos išsipainioti iš nuodingo prietarų tinklo, praregėti ir skubiai griebtis kovos įrankio, pergalėti pavergtųjų minių priešą, ir prašalinti jį nuo žemės kamuolio. Negalima stebėtis iš tokių žmonių, nes jie dar toli pasilikę. Bet stebėtina ir kartu liudna, kad daugelis mūsų draugių ir draugų, jau nusiplovusių akis žinystės vandeniū, atsikračiusių to baisaus nesusipratimo ir prietarų tinklo, dar tebe miega letargu. Kodel taip yra? Kodel daugelis nukreipia akis nuo tų baisenybių, nukreipia ausis nuo dejavimų vargšų senelių tėvų ir motinų ir tūkstančių vargstančių darbininkų kudikių, kurie baigia savo trumpą amželį bado glėby? Kodel mūsų sąžinę neapsunkina atsakomybė už nesirūpinimą savo klasės reikalais? Juk laikas dabar brangus. Visame pasaulyj eina griežta kova tarpe darbo ir kapitalo, darbininkai kloja savo gyvastis kovoj už savo klasės reikalus. Jie deda aukas ant darbininkų klasės išsiliuosavimo aukuro. Jie nori prašalinti draugijos žaizdas, kurias kapitalizmas teikia jai.

Mielos draugės darbininkės, L. M. P. S. narės, mūsų organizacija yra dalimi kovojančio proletariato už savo išsiliuosavimą, delto turime užsiduoti sau klausimą, ar pilnai atliekame savo priedrmes, kurių iš mūsų reikalauja mūsų organizacija. Didelė didžiūma, žinoma, turėsime pasisakyti, jog

ne, ir dar kartą ne. Kodel taip? Kame pasiteisinimas? Gal sakysime, jog neesame pakankamai išsilavinę. Tuomi vienok neišsiteisinsime. Jeigu pajėgiame suprasti, kad kaip darbininkės, mes turime stoti į darbininkų organizacijos, tai aišku, kad suprantame ir žinome savo priedermes. Sakysime laiko nėra, tai negalime nieko veikti. Tatai irgi netiesa. Veikti delei savo klasės išsiliuosavimo negali būti stoka laiko. Apie tai nereikia nei kalbėti. Jeigu mes pamačiusios kokią tragediją, kokį nelaimingą atsitikimą vieno žmogaus, pametusios viską puolame į pagelbą, tai tas parodo, kad reikale surandame laiko. Juk jei puolamės gelbėti vieną nelaimėję, ir surandame tam laiko, tai daug daugiau laiko reikia surasti gelbėti tūkstančius ir milijonus nelaimėję. O šiandien kaip tik ir yra tūkstančiai ir tūkstančiai nelaimingų. Visi darbininkų klasė, ta pasaulio turtų tvėrėjo, šiandien paskendusiu varguose ir skurde. Kovotojai už gelbėjimą į purvą sumintos teisybės reikalauja mūsų pagelbos jiems. O mūsų kaip darbininkų motinų, draugijos auklėtojų, priedermė kovoti prieš viso pikto motiną — kapitalistinę sistemą. Nors mūsų vienybę spėkos menkutės, bet prisidėjus prie kovotojų eilių jos turi savo reikšmę.

Dr-gės, mes gerai apsvarstę rasime sau apkaltinimą už neveiklumą. Mums reikia daugiau veikti. Juk prieš mūsų akis baisūs dalykai. Jeigu jau užmirštame karo baisenybės, tai dar yra kitų nepalaimių, kurios yra taip pat baisios. Bedarbių minios prieš mūsų akis, tūkstančiai kūdikių vargsta, daugelis moterų ir merginų stumiamos prostitucijos glėbin.

Gal kai kurios draugės pasakys, kad kalbėdama apie mūsų veikimą aš perduodu, tai yra, kad apkaltinu neveikime, kuomet mes veikiame. Žinoma, aš labai nusižiaugčiau jei bent viena draugė prirodytų tatai. Aš džiaugčiaus jei bent viena drau-

gė faktų prirodytų, kad mūsų organizacijos visos narės kasmet pritraukia prie mūsų organizacijos nors po vieną naują narę. Manau, kad to negalės prirodyti, nes kol kas tik kai kurios draugės gali girtis tuo darbu, o didžiuma negali girtis, nes neveikia.

Delto, draugės, prie didesnio darbo. Atminkit, kad mūsų gyvenimas pagerės tik darbininkams laimėjus kovą.

K. Sinkevičiūtė — P.

“DEL LABO FRANCIJOS”.

Neseniai Paryžiuje atsibuvo gana įdomus teismas. Teisė tūlą patriotą L. Domergue už tai, kad jisai esąs bigamistas, turįs dvi pačias. Teisme Domergue užreikė: “Aš esu bigamistas del patriotinių motyvų. Francijoje per mažai vaikų gimsta. Laikydamas dvi pačias, norėjau pasitarnauti savo mylimajai tėvynei.”

Ir žinote ką, tą patriotą išteisino!

Jeigu kas nors panašaus būtų įvykę Rusijoje, tai būtų buvus vėlei sudaryta fantastiška istorija apie moterų nacionalizaciją.

N. Y. “World” gavo žinią, kad plačiai Amerikoje žinoma anarchistė Emma Goldman “dideliu pasišventimu” darbuojasi laibui Sovietų Rusijos. Ji renkanti medžiagą Revoliucijos muzėjui. Del to tikslo jai prisieina keliauti po visą Rusiją.

Šiuomi laiku Emma Goldman rūpinasi Krapotkino dvasiniais turtais. Manoma išleisti visus jo raštus. Prie raštų išleidimo prisideda ir Maskvos Sovietas.

PIPIRAI

“Moksleivių Keliuose” “socialistas” J. Šeštokas rašo:

“Karui prasidėjus mūsų jėgos laipsniškai susilpnėjo, ir išrodė, kad jau visai neišlaikys progresyvė moksleivija Amerikoje. Kada visame pasaulyje žmonės pakilo ir kovą už laisvę pradėjo liepsnoti visuose žemės kampuose...”

Vadinasi, sulyg Šeštoko “supratimo”, didysis karas tai buvo kova už laisvę. Taip “suprasti”, kada jau aiškiausiai matoma, kad karas buvo ne už laisvę, bet už rinkas, teritorijas ir tt., reiškia būti žioplesniu už žioplį. Ir dar tas nelaimingas žmogelis kalba apie aukštą mokslą.

Pasirodo, kad mūsų “socialistai” netik nepasimokina nieko iš dabartinių taip svarbių įvykių, bet užmiršta ir tai, ką mokėjo.

* * *

Žemaitės aprašyme p. Vileišio išleistių, apart kitų tautininkų deklamacijų (“prakalbų”), skaitome vieno tautininko sekamą “prakalbą”:

“Mano žmona negalėjo nė į vakariene ateiti — butų čia verkusi, rėkusi, skandalą kėlusi.”

Tie mūsų tautininkai tai maži kudikėliai. Rimtai nei mąstyti, nei kalbėti jie nepajėgia.

Kontraktorių “socialistų” organuose nuolat matosi dėjonės, kad komunistai suskaldė jų organizacijas ir dabar jie negali nieko veikti. Vadinasi, kada komunistai persiskyrė su jais, tai “socialistai” vieni likę negali nieko veikti.

Na, o juk tie “socialistai” nuolat plepa, kad komunistai neišmano nieko, negali nieko veikti, ir tt. Jei taip, tai kodel “socialistai” pasilikę vieni negali nieko veikti? Mat kitų darbu jiems buvo gerai girtis.

* * *

Vienas tautininkų “Sandaros” bend-

radarbis iš Lietuvos rašo: “Visi gerai žino, kad krikšč.-de m. ir social-demokratams apeina daugiau dvarponiai, negu skurdžiai.”

Žinoma ne tik Lietuvoje, bet ir čia Amerikoje “socialistai” ir klerikalai daugiau tarnauja buržuazijai, negu darbininkams.

* * *

Vienas “Naujienų” korespondentas griasi, kad “New Yorko socialistų judėjimas pradeda eiti į senąsias vėžes.” Paskui sako, kad “Kings county socialistų partijos skyrius pasirodė turįs skolos apie \$1,800.00” Tai bent “normalės vėžės”. Grigaičio “sąjunga” irgi yra tokiose “normalėse vėžėse”, nes ne tik ponų važinėjimas į Čičagą ir iš Čičagos neatmokėta, bet dar sekretorei alga nei nepradeda mokėt nuo pat pradžios tos “sąjungos” gyvavimo.

Nepavydime jiems tokio “normalumo”.

* * *

Poni Dundulienė uoliai darbavosi “Lietuvos Gynimo Komitete”. Jinai taipgi buvo apsėmusi nuo L. Darb. Tarybos aukas rinkti rėmimui buožių valdžios. Ji taipgi yra kokio tai “Keistučio Politiško Kliubo” korespondentė, išrinkta rašinėti “Naujienose” teisingas korespondencijas. O L. M. P. S. 9 kuopa išrinko ją savo sekretore. Minėta kuopa nežino savo pozicijos. Galima elgtis kaip nori, tik susirinkime gražiai kalbėti, tai vis tiek toj kuopoj busi “smart”. Turbut delto tai kuopai retai kada nusiseka parengimais.

Puela.

Sukilimas prieš viešpataujančią valdžią visuomet yra geru sukilėliu akyse, visuomet blogu užpultųjų opinioj. Joks veikimas negali būti absoliučiai geras ar blogas.

— Dietzgen.

Tarpe dviejų teisių spėka nusprendžia.

Marks.

Bereikalingi "Garbės Bukietai"

Pas mus labai jau įėjo madon "garbės buketai", to niekas negali užginčyti.

O tie garbės buketai pasirodo labai blėdingi kai kada mūsų veikime delei dailės. Kas tos "garbės buketus" perdaug myli, tas užsiauklėja sau didelį išdidumą, kuris jam pačiam labai pradeda užstoti kelią dailėje veikti.

"Garbės buketų" paprotį išauklėja mūsų korespondentai per spaudą išreklamuodami kokią ypata. Žinoma, tokia ypata, kuri jau šiek-tiek dalyvauja veikime ar kokiuose perstatymuose ar choruose, tai garbės buketus nelabai trokšta gauti.

Korespondentai daugelį sykių ir apsilenkia visai su teisybe, išreklamuodami tokias ypatas, kuriuos visai nėra vertos, ir toli gražu pakol buketą galėtų gauti.

O žinoma gavus per spaudą išgyrimą, jaučiasi ištikrųjų esant didvyre ar didvyriu. "Mane jau žino visas pasaulis, kad esu ant šio svieto", mano sau. Pasikelia labai augštai, kad jau nenori nei kalbėti nei rokuoti mintimi su kitais savo draugais ar draugėm, kurie gal daug daugiau supranta, bet tik buketų nėra gavę.

Jaunujų, taip sakyti, dar nėra pribrendusių dailės veikėjų tarpe mūsų. Randasi tokių, kurie visai dar nėra apsipazinę su veikimu. Reiktų nuo tų mažai pribrendusių apsisaugoti su tais "garbės vainikais", nes didelę blėdį gali atnešti begiriant tuos mažai suprantančius.

Paimkim pavyzdį, kad mes daugiausia veikiame dailėj, statydami visokius veikalus scenon, tveriamo chorus, teatrališkas draugijėles, visokias dailės žvilgsnio lavinimos programas. Veikimas labai atsižymi pas mumis.

O kiek mes turim vargo panešti su tokiom mažai dar suprantančiom ypatom, kurios labai myli tuos "garbės buketus?"

Statydami kokį nors veikalą ar koncertą scenon neturime užtektinai ypatų programo išpildymui. Bet jeigu ir žiopiausia, kuri ypata pasirodo programe, vistiek apdovanojama tais pačiais pagirų buketais, nes negalima peikti, kadangi yra įprotis girti.

O gyrimas kad jau neina ant sveikatos tiems, kurie dar labai nori persistatyti save "artistais" ar "solistais", o visais tokiais nėra. Žinoma, laikraščius skaitant matė, kad jo vardas ir pavardė skamba, kad jį giria ir į padanges kelia korespondentas.

Vėliaus prisiėjus rengtis prie kokio ten veikalo statyti scenon, turi kloniotis tokiai garbės troškimo ypatai jau nusiėmęs kepurę visai bereikalingai, nes jau gyrimo ožys jos pakaušin yra įstumtas.

Atsakymą gauname su baisiai dideliu pasididžiavimu: "Perprasti jūs man!"

Kas tokius atsakymus suteikia, ar ta ypata, kuri verta tų buketų? Ne. Ogi ta, kuriai korespondentas garbinimo titulą suteikė per savo klaidingą išgyrimą spaudoje.

Tokia ypata, kuri daugiausia gyrimu vadovaujasi, dažnai nėra jokia artistė, nes daugiausia tokiom ypatom dar reikia "mišių maldų" skaityti su suplioriaus pagelba, o jau negalima susikalbėti, kek paikaus unaro pas ją pripusta randasi.

Kas tokiuos jaunuosius veikėjus ir mažai matančius išmokina tų "garbės buketų" trokšti? Ogi mes patys, pradėdami girti. Mažai susipratusiom tas labai auklio kraustyti.

Žinoma, su biskutį suprantančiais tokių apsiereiškimų retkarčias būna. O su mažai protaujančias labai pasirodo tas bereikalingas unaro užauginimas, ir tų "garbės buketų" troškimas.

Mažoji Varguolė.

SUDIEU.

Šviesi saule, skaištaveide,
Nustok švietus del manęs,
Nes likimas mane baido,
Liūdėsis vien ant širdies.
Nebkentėsių sunkenybių,
Greit apleisiu jus, draugai,
Nes nekenčiu veidmainybių, —
Sudie, draugai, vienminčiai!...

Lakštingalos Vaikas.

JAU LAIKAS PABUSTI.

Jau laikas pabusti
Kiekvienam varguoliui
Ir eilėna stoti
Garbingų drąsuolių.
Kurie drąsiai skina
Kelią erškėčiuotą, —
Nepaiso likimo,
Nei priešo šarvuoto.
Jie skina tą taką
Del darbo žmonijos
Ir eina naikinti
Nuožniosios vergijos.
Jie nori sugriauti
Senovinę tvarką,
Ir naikinti alkį,
Badą, skurdą, vargą.
Jie nor' padaryti
Pasaulį lygybę,
Įsteigti ant žemės
Šventąją ramybę.
Todel ir mums laikas
Stot visiems į darbą,
Už kurį ateitis
Suteiks mums pagarbą.

Slapukas.

PASAKYKIT, DRAUGAI!

Pasakykit, draugai, kur vasaros meilė?
Kur dingo linksmieji vasaros laikai?
Kur dingo nuo medžių žalieji lapeliai
Ir gamtos papuošals — margieji žiedeliai?
Ruduo, tas beširdis, žiedelius nuskynė,
Nutildė paukštelių linksmuosius balsus,
Nuvarė į kapą vasarinę grožę,

O širdis suteikė tik liūdnius jausmus.
Taip-pat pasakykit, kur meilė tyronų?
Sakykit, kur dingo turtuolių jausmai?
Kur dingo jų meilė? Kodel nepasiekia
Jų širdžių galingi vargdienių verksmai?
Nuo sviesto gerybių, jų širdys apmirę,
Jausmai užmarinti nuo vynu skanių,
Nes vyne jie plauko, šilkuose jie šlama,
Negirdi jie šauksmo vargšų alkanų.
Sakykit, kur dingo vargdienių vienybė?
Draugai, pasakykit, kas kaltas už tai?
Kur mokslas, kur šviesa ir kur draugišku-

[mas?

Kodel vienas kito nekenčia piktai?
Juk jų širdies jausmų turtai nemarina,
Šampanas nemigdo jų širdies jausmų,
Juk juos visus lygiai spaudžia dykaduoniai,
Kodel jie negirdi vienybės šauksmų?
Delto gal, kad vargšas perdaug užmarintas,
Jo kraujas nuo darbo nuvargęs per dien,
Mašinų bildėsiu mintis užtroškinta,
O skurdas namuose jo laukia tik vien?
Jisai įbaugintas visokiom baidyklėm,
Del jo yr' sutverti pragaro velniai,
Baugina jį turčiai, baugina valdonai,
Labiausia baugina Romos kunigai.
Šalin niekadėjai! Šalin parazitai!
Šalin, kas galanda del vargšų ginklus!
Šalin iš pasaulio karunuotos galvos!
Šalin, jūs juodieji Romos tinginiai!
Jau laisvės saulutė pradėjo pakilti,
Čia vietos jums nėra, dvasios ubagai!...

Lakštingalos Vaikas.

SAUGOKIS MERGELE!

Saugokis, mergele,
Girtuoklio bernelio
Ir prietarų pilno
Bei proto tamsaus!
Kurs gerti pamėgsta,
Sau protą aptemdo,
Ir jausmo netekęs,
Liek' būdo žiauraus.
Nors jaunas atrodo,
Bet spėka pasenus,

Dvasia jo išblankus —
Toks meilės netur.
Tu įtiki grožei
Ir žodžiui dirbtiniui,
Ne meilės ilgėsiui
Ir protui šaltam!..
Liuosybės netekus,
Likimu gailėsies,
Kaip gėlei nuskintai,
Veidelis nuvys...
Ne viena jaunuolė
Jau taip apsigavo,
Ne viena — ne sykį
Dar taip apsigaus!

ŽUVUSIEMS DRAUGAMS LIETUVOJ.

Draugai, jus jieškot liuosybės, šviesos,
Jus kėlėt vėliavą brolybės
Budinot varguolius iš miego sunkaus
Ir vedėte keliu teisybės.

Bet kelią pastojo žvalgyba žiauri,
Ką ašaruos vargšų braidžioja,

Ta gauja budelių kruvina, biauri,
Ką caro medalius nešioja.

Dratinėms nagaikoms jus budeliai plakė,
Sukimšę į Kauno tvirtovę.
Išdavę dekretą — sušaudyti įsakė,
Jums maišą ant galvos užmovė.

O veidmainių gauja Steigiamam Seime
Vis svarsto, kad "laisvę" suteikti,
Kad kožnam miestelyj, kiekviename kaime
Vargdiniams vergiją įsteigti.

Bet aušra jau švinta gdynės naujos,
Jau spinduliai saulės matyti.
Jau dreba iš baimės tos budelių gaujos,
Kad reiks už skriaudas atsakyti.

Jau minios vargdinių nubunda, sukyla,
Supranta tą brangią ideją!
Nepaiso nors žuti prisieitų kovoj,
Bet šaukia į teismą skriaudėją...

Draugai! Jus kentėjot torturas baisias,
Kada Kauno budeliai apniko.
Bet jus pasišventimas, jus darbo vaisius
Nupinė jums laurų vainiką.

— *Lakštingalos Vaikas.*

SVEIKATOS SKYRIUS

Reumatizmas. Jis gali paeiti iš užsikrėtusių dantų, tonsilų, nosies ir kitų kuno dalių. Linimentai jo neprašalins. Eik pas daktarą ar dentistą ir, jei galima, prašalink priežastis.

Lyties Ligos. Nuo lyties ligų reikia atydžiai ir nepaliaujant gydytis tol, kol tik nepasigydysi. Tai reikia daryti, kad apsaugot save patį, savo šeimynos narius ir visą savo apielinkę. Didžiuose miestuose tiems, kurie neturi iš ko išsimokėti, yra suteikiamos klinikos veltui.

Alkoholis. Alkoholis, kaip paprastai jis yra vartojamas, nepriduoda kunui vikrumo, bet silpnina jį. Smegenys ir dirgs-

nių sistema valdo visą kuną. Alkoholis ne tik sumažina veiklumą, bet gyvybės apsaugų prityrimas parodo, kad tarp nuolatinių alkoholio vartotojų, net ir tarp tų, kurie jį vartoja su saiku, miršta beveik du kart tiek, kiek tų, kurie jo visai nevartoja.

Girtuoklystė, be abejonės, suteikia daug įvairių nelaimių, net ir vargingą mirtį.

Dirgsnių, Nervų ir Proto Ligos. Tokios ligos turi būti atydžiai gydamos gero gydytojaus arba kokiam nors nervų ligų lignonbutyj. Kai kurios dirgsnių ligos kyla iš negerų papročių, baimės ir rūpesčių. Daug dirgsnių ligų paeina iš

paviršutinių sąlygų, kurios su pagelba gero daktaro ir priežiūros turi ir gali būti surastos ir prašalintos.

Ivairios Ligos. Nosies ir gerklės ligos, tulžies ligos, kroniškas aklosios žarnos (apendicitis) uždegimas, odos ligos,— visi tie dalykai turi būti greitai ir gerai daktaro ištirti. Jei neturi šeimos daktaro, arba jei esi neturtingas, kreipkitės į ligonbutį ar į dispensariją.

Nevargk per visą gyvenimą su ligomis, jei jas gali lengvai prašalinti. Netrumpink savo gyvenimo, nemažink savo uždario pajėgų, nei gyvenimo linksmumo vien tik iš savo paties apsilėidimo,

Vidutinis Vyry ir Moterų Augštumas, Svarumas ir Amžius.

Vyras turi sverti du svaru daugiau, o moteris du svaru mažiau, negu čia parodyta. Jei sveri 25 svarais mažiau, negu reikia, tai sveri permažai ir ištikro bādauji.

Augštis.		Amžius.									
Collar		15—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—60		
Pėdos	0	120	125	128	131	133	134	134	134		
5	1	122	126	129	131	134	136	136	136		
5	2	124	128	131	133	136	138	138	138		
5	3	127	131	134	136	139	141	141	141		
5	4	131	135	138	140	143	144	145	145		
5	5	134	138	141	143	146	147	149	149		
5	6	138	142	145	147	150	151	153	153		
5	7	142	147	150	152	155	156	158	158		
5	8	146	151	154	157	160	161	163	163		
5	9	150	155	159	162	165	166	167	168		
5	10	154	159	164	167	170	171	172	173		
5	11	159	164	169	173	175	177	177	178		
6	0	165	170	175	179	180	183	182	183		
6	1	170	177	181	185	186	189	188	189		
6	2	176	184	188	193	194	196	194	194		
6	3	181	190	195	200	203	204	201	198		

Hygienos Įstatymai.

1. Vėdink visus savo gyvenamus kambarius.

2. Dėvėk liuosus, minkštus rubus, tinkančius prie laiko, oro ir darbo permainų.

3. Jei viduje dirbi, neužmiršk prasimankštinti atviraime lauke.

4. Visuomet miegok tyrame ore; jei galima, ant lauko.

5. Kuomet kosti ar čiaudi, prisidėk nosinukę prie burnos ir žiurėk, kad kiti tą patį darytų.

6. Visuomet prieš valgį nusiplauk rankas.

7. Nevalgyk perdaug. Ypatingai saugokis persivalgyti mėsos ir kiaušinių.

8. Neužmiršk valgyti ir rupaus maisto bei vaisių.

9. Valgyk išlengvo, gerai sukramtyk.

10. Gerk kas diena užtekinai vandens.

11. Eik reguliariškai laukan.

12. Stovėk, sėdėk ir vaikščiok išsitiesęs.

13. Neleisk nuodams ir ligoms įeiti į kuną.

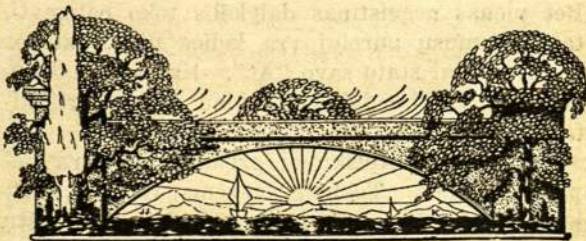
14. Laikyk dantis, smegenis ir liežuvį švariais.

15. Dirbk, žaisk, ilsėkis ir miegok su saiku.

Buk blaivus. Rupesnis yra priešas sveikatos. Stengkis susieiti į draugiškumą su kitais žmonėmis.

17. Nesigydyk pats savęs. Saugokis patentuotų vaistų prigavikų.

18. Eik pas daktarą pasiteirauti apie sveikatą mažiausiai kartą į metus (jei gali. Red.). Taip-pat kartas nuo karto pasiklausk dentistų patarimų (jei turi iš ko. Red.).

KORESPONDENCIJOS

MONTELO, MASS.

Mūsų Moterų Veikimas.

Birželio 19 d. L. M. P. S. A., 22 kp. turėjo surengusi pirmą šioj kolonijoj ir šiame sezone išvažiavimą, kuris įvyko Liet. Taut. Namų Parke. Dargi pirmas išvažiavimas naujame parke. Vieta yra puiki, ir publikos prisirinko apie 500 ypatų.

Buvo garsinta, kad kalbės M. Duseika, bet dėl nežinomų priežasčių nepribuvo. Netikėtai pasirodžius d. K. V. Žiurinskui, tapo pakviestas užimti kalbėtojus vietą. Jis nuo to neatsisakė, pasakė trumpą prakalbėlę temoj: "Lietuvos Darbininkų Laisvė."

Trumpai nurodęs, kaip buožių valdžia smaugia darbininkų klasę, kvietė publiką aukoti ir remti Lietuvos darbininkus.

Išvažiavimas pavyko visais atžvilgiais ir kuopai liks keli doleriai pelno. Bravo; progresistės! Daugiau tokių parengimų. Reikėtų daugiau atydos atkreipti į agitaciją ir apšvietą (literatūros platinimą).

Be šio ir katalikų išvažiavimas ta pačia diena buvo ir Sandariečių 24 kp. išvažiavimas, ant p. Kvoracijaus ukės. Bet čia atsilankusieji grįžo kiekvienas pilnas "tautiškos meilės", kurios ten krumuos buvo ir pusbačiai, apart ruginės (moonshine). Žinoma, tai vis dėl tėvynės labo, tai tautininkų idėja.

Prie progresisčių kuopos yra susipietęs pusėtinas burelis moterų, kurios galima sakyti, visos supranta savo klasės reikalus, ir pusėtinai veikia jų pag erinimui. 22 kp. narės buvo įsteigusios lavinimosi vakarus, kuriuose apkalbėdavo įvairius klausimus. Diskusuodamos ant vietos darydavo pastabas, kad aiškiai dalyką išrišus. Bet vienas negeistinas dalykėlis teko patėmyti, tai kad mūsų burelyj yra kelios narės, kurios labai augštai stato savo "Aš". Kartą tula draugė sako: "Nebandykite daugiau mane barti kitaip — tai "Aš...!"

Šitokie apsireiškimai organizacijoj yra nepageidaujami. Tokioms narėms reikia paaiškinti dalyką šaltai ir pratinti, kad jos užmirštų tokį įprotį, kaip savo "Aš". Prastesnė yda, tai ypatiskumas, kuris taipgi turėtų būti vejamas iš

mūsų organizacijos. Kada susirenkama apsvartyti org. reikalus, reikia užmišti, kad ana tokia ir tokia aš tik caca. Vietoj tokių tuščių ypatiskumų, reikia daugiau rupintis suprasti organizacijos reikalus ir kitoms juos aiškinti. Tik tuomet bus galima pasirodyti savo darbais.

Birželio 17 d. čia kalbėjo drg. V. J. Andriulis, temoj: "Neužbaigtas Klausimas", kuris vėliau išsiaiškino į klesų kovą. Tai yra svarbus klausimas, ir prakalba buvo pamokanti. Tačiau, Moterų buvo visai mažai dalelė — apgailėtina.

Progresistė.

BALTIMORE, MD.

L. M. P. S. 28 kuopa veikia neperdaugiau sia. Bet visgi šis tas veikiama. Pereitame pusmety buvo parengus vienas prakalbas ir vieną draugišką vakarienę. Abu parengimai nusisekė. Į vakarienę atsilankė svečių apie 130, tapo išplatinta daug literatūros ir pelno liko \$79.25.

Vasaros sezone surengta piknikas, nuo to pikniko liko \$16.70, kuris paskirtas V Rajonui. Kuopa rengiasi žiemai atėjus perstatyti kokį teatralį veikalą. Tam darbu jau išrinkta komisija.

Kuopa aukojo iš savo izdo sekantiems tikslams: "Laisvei" \$5.00, "Moterų Balsui" \$5.00. Taipgi nupirkta vienas šėras už \$25.00 iš sve-tainės statymo bendrovės.

Girdėjau, kad narės yra susirūpinusios, jog negalės siųsti delegatės į L. M. P. S. trečią suvažiavimą, nes kuopa mažai turi pinigų izde. Draugės, būtų mus pačių didelis apsileidimas nepasiųsti delegatės iš tokios kolonijos, kaip Baltimore. Juk jei nesiųsim iš tokios didelės kolonijos, tai ką jau kalbėti apie mažasias kolonijas. Buvo galima parengti piknikas ir uždirbti pinigų kelionei delegatės, bet nei viena neparėmė įnešimo rengti tam tikslui pikniką. Dar ir dabar galima suskubus surasti būdai padidinti kuopos izdas ir pasiųsti delegatę.

Šiam pusmeičiui valdyba išrinkta iš sekamų draugių: org. O. Deltuvienė, 812 W. Lombard

St.; prot. raštininke M. Stanienė, 708 W. Fayette St.; finansų raštininke E. Stankevičienė, 317 N. Carralton Ave.; išdin. J. Matuliuskienė, 318 N. Carralton Ave.; knygė K. Stanienė.

Kuopos Korespondentė.

EAST NEW YORK, N. Y.

Nors mūsų nauja sutverta L. M. P. S. 111 kuopa jau kelis kartus prašė pirmo rajono organizatorės ir sekretorės, taipgi ir centro sekretorės atvykti į mūsų kuopos susirinkimą padėti mums sutvarkyti dalykus, bet iki šiol nei viena kviečiamų draugių nebuvo. Nežinome delko tos draugės nenori atvykti į mūsų susirinkimus. Mūsų kuopos narės labai žingeidžios, jos nori gauti patarimų, jos norėtų veikti, bet dar jau nos ir joms būtina reikalinga daug nurodymų.

Neseniai mūsų kuopa buvo parengus išva-

žavimą tikslu, kad padidinti kuopos išdą. Už parduotus išvažiavime valgius įplaukė biskis pinigų, taipgi kai kurios draugės paaukojo savo rankų darbo dirbinius, už kuriuos irgi įplaukė pinigų. Dirbinius aukojo sekamos draugės: Ruginienė rankų darbo popierinę beskutę, už kurią įplaukė \$5, Šolomskienė rankų darbo kaklaraištį, už kurį įplaukė \$4.30, Blažaitienė rankų darbo kepuraite, už kurią įplaukė \$2.20. Pinigais aukojo sekamos draugės: Merkevičienė \$2. Karalienė \$1, Misevičienė \$1. Tokiu būdu viso šiame išvažiavime įplaukė \$30.50.

Turėdamos pinigų mes galėtume jau šį tą daugiau veikti, tik rajono valdyba turi mums išspradžių pagelbėti. Rodos rajono draugės turėtų žinoti, kad jų priedermė pagelbėti silpnoms kuopoms, ypatingai naujai susitvėrusioms kuopoms. Todėl draugės neatsisakykite atvykti kada kviečiame.

Kuopos narė M. P.

L. M. P. SUSIVIENIJIMO REIKALAI

L. M. P. S. KUOPŲ DOMEI.

Kiek laiko atgal išsiuntinėjau L. M. P. S. Kuopoms laiškus kviečiant dalyvauti busiančiame mūsų suvažiavime. Kiekvienos kuopos pareiga pasiųsti vieną ar daugiau delegačių, jeigu tik jų finansinė padėtis leidžia tatai daryti.

Laiko iki suvažiavimui nėra daug ir, kad tinkamai prisirengti, tai dabar jau laikas rinkti delegates ir ruošti įvairius įnešimus ir patvarkymus.

Renkant delegates, draugės, turite būti atsargios, kad išrinktumėt tokias drauges, kurios užėmę revoliucinę poziciją ir ištikimai veikia delei darbininkų išsiliuosavimo. Rinkime tokias drauges, kurios pasižymėjo mūsų tarpe savo veikimu, o ne žodžiais.

Kuopos ir rajonai išrinkę savo delegates tuoj ir praneškite man delegačių var-

dus ir antrašus, kad būtų galima iškalno žinoti ar jos yra pilnos narės, idant išvengus kokių nesusipratimų. Taipgi bus galima geriau ir greičiau viską sutvarkyti suvažiavimui, žinant kiek ir iš kur bus delegačių.

E. N. Jeskevičiūtė,
L. M. P. S. C. Sekr.

L. M. P. S. 3-čio SUVAŽIAVIMO DELEGAČIŲ DOMEI.

Kaip jau žinote, suvažiavimas įvyks 3, 4 ir 5 d.d. rugsėjo, šių metų, So. Boston, Mass.

Iš kitur atvyksiančioms delegatėms patariame, kaip lengviaus surasti suvažiavimo vietą.

Atvykę į *South Station* išeikite į gatvę ir imkite požeminį (subway) traukinį, kuriuo pavaziavę vieną stotį išlipkite ant Broadway (stoties), ten išėję viršum imkite karą "City Point" ir važiuokite iki E Street. Išlipę pereikite skersai gatvę į "St. Omer Hall" (376 Broadway),

kambario nr. 1. Svetainės durys bus atidarytos nuo 8 v. ryte. Kurios atvyksite anksčiau to laiko, tai važiuokite iki 1-st St. ir eikite į 1518 Columbus Rd. (ant antrų lubų) pas drgę M. Januškiene.

Atvykusios į North Station, perėję skersai gatvę imkite taipgi "City Point" karą ir važiuokite į viršui nurodytas vietas.

Draugiškai, L. M. P. S. 13 kp. Prot. Sekr.
K. Kasper-Barčienė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. V Rajono VII Konferencijos, įvykusios 26 d. birželio, 1921. Philadelphia, Pa.

Konferenciją atidarė organizatorė d. E. Mulokiutė 11 v. ryte. Pirmininke išrinkta d. M. Skuodienė, sekretorės vietą užėmė rajono sekretorė d. A. M. Mandatų pertikrinimui išrinkta d. D. T. Matuliauskienė ir B. Delininkienė.

Delegatės pribuvo nuo sekančių kuopų: 70 kp., Camden, N. J.—S. Burkienė ir K. Petrella; 46 kp., Easton, Pa.—J. Kluovienė; 28 kp., Baltimore, Md.—D. T. Matuliauskienė; 11 kp., Philadelphia, Pa.—D. M. Vogonienė, M. Skuodienė, O. Stanelienė ir B. Delininkienė; 46 kp., Richmond, Phila., Pa.—B. Švilpienė ir A. Povilionienė; 80 kp., Phila., Pa.—D. Valinskienė. Viso delegačių buvo 11; jos atstovavo 6 kuopas.

Perskaityta protokolas 6-tos konferencijos ir vienbalsiai priimtas. Organizatorė d. E. Mulokiutė raportavo apie abelną rajono veikimą, pažymėdama, kad delei negavimo tinkamų prelegentų, prakalbų maršrutas neįvyko; tik surengta paskaitos Eastone. Raportas tapo priimtas. Susinešimų ir finansų raštininkės neturėjo raportų. Išdininkė d. F. Sirutienė prisiuntė raštišką pranešimą, kad delei knygų peržiūrėjimo komisijos paėmimo visų dokumentų, ji raporto neprirengė.

28 kuopos delegatė d. D. T. Matuliauskienė pridavė \$16.70 pelno nuo parengimo rajono naudai.

Nutarimai:

1) Įnešta ir nutarta suteikti sprendžiamą balsą rajono viršininkėms, o narėms be mandatų tik patariamą balsą.

2) Skaityta rezignacija išdininkės d. F. Sirutienės, priimta ir ant vietos išrinkta V Rajonui išdininke d. J. Klovienė iš Easton, Pa.

Del perdavimo viso archyvo naujai išdininkei išrinkta d. M. Skuodienė.

3) Svarstyta senas tarimas kaslink įsteigimo lavinimosi vakarų L. M. P. S. V Rajono kuopose. Paaikėjus, kad komisijos rekomenduoti vadovėliai nėra tiek praktiški, nutarta, kad komisija pagamintų naujus vadovėlius, kuriuose smulkmeniškai būtų išdėstyta forma savitarpinio lavinimosi. Prie kom. esančių draugių K. Karosienės ir A. Merkienės darinkta dar ir d. M. Skuodienė.

Pakelta klausimas kas del surengimo piktiko rajono naudai. Komisija paaikino, kad Camdene jau negalima rengti, todėl rengimas pavesta Philadelphijos kuopomis ir ant vietos išrinkta komisija šių draugių: M. Skuodienė, P. Petkevičienė, D. Valinskienė, B. Švilpienė ir S. Burkienė.

5) Nutarta surengti balių rajono naudai. Tą atlikti apsiėmė Baltimorės kuopos delegatės.

6) Nutarta sekantčią konferenciją laikyti Philadelphia, Pa.

7) Nutarta šios konferencijos protokolą neleisti referendumui, bet paskelbti organe "M. B." Ir tik atsitikime, jei bent viena kuopa užprotestuotų bent prieš kurį punktą, tai tuomet tas bus leidžiamas visuotinam nubalsavimui.

8) Konferencija nutarė paaukoti iš rajono izdo sekantiems tikslams ir po sekančią sumą pinigų:—"Rankpelnui" pasiūsti \$20, iš kurių turi būti nupirkta "Rankpelnio" kopijų už \$10 ir pasiūsta į Lietuvą, o likusieji \$10 pasilikti "Rankpelnio" reikalams; \$10 "Moterų Balsui".

Konferencija užsidarė 4 v. vakare.

V Rajono viršininkių antrašai: org. E. Mulokiutė, 3247 Cedar St., Philadelphia, Pa.; sus. sekret. A. Merkienė, 5828 Pemberton St., Philadelphia, Pa.; fin. sekret. M. Bigienė, 1232 Chidsey St., Easton, Pa.; izdin. J. Klovienė, 1232 Butler St., Easton, Pa.

Konferencijos pirmininkė M. Skuodienė,
Sokr. A. Merkienė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. II Rajono 8-tos konferencijos, laikytos 26 d. birželio, 1921 m., Olympia Park, Worcester, Mass.

1. Konferenciją atidarė rajono organizatorė M. Gutauskienė, 11:40 ryte.

2. Mandatų peržiūrėjimui komisijon tapo paskirtos draugės K. Mogenienė, M. Januškiene ir V. Kandrosiūtė.

Laikė mandatų peržiūrėjimo d. Sarapienė pasakė trumpą prakalbėlę.

Iš mandatų pasirodė, kad delegačių dalyvauja 28, nuo 12 kuopų. Įskaičius rajono valdybą pasidaro delegačių sprendžiamais balsais 32.

3. Tvarkos vedėja išrinkta d. J. Sarapienė, pagelbininke—M. Bušienė. Sekretore išrinkta O. Samulėnienė, pagelbininke—O. Matuziūtė. Įnešimų sutvarkymo komisijon išrinkta E. Lipskaitė, V. Kandrušiuotė, K. Mogenienė. Rezoliucijų komisijon—M. Gutauskienė, O. Turanienė ir A. Gribavičienė.

Skaitytas pereinamos konferencijos protokolas ir priimtas su mažais pataisymais.

5. Skaitytas laiškas nuo 49 kuopos su pasveikinimu ir auka \$10.00. Laiškas priimtas ir išreikšta padėka dideliu delnų plojimu.

6. *Valdybos ir komisijų raportai.*

a) Organizatorės raportas vienbalsiai priimtas.

b) Finansų sekr. ir išdininkės raportai vienbalsiai priimti ir nutarta, kad jos iki metinės konferencijos sutaikytų knygas, nes visai sutinka

c) Komisijos Knygų Siuntimo Lietuvon raportas vienbalsiai priimtas. Paaikškėjo, kad jau pasiūsta 27 pundai knygų, kurių 12 pundų jau ir priimta, o 15 dar kely. Sąryšy su tuo padaryta \$12.82 išlaidų. Vienbalsiai nutarta atmokėti tas išlaidas. Ta pati komisija palikta ir toliau varyti tą darbą, bet papildyta dar sekančiomis draugėmis: V. Kandrušiuotė, M. Januškienė, M. Busevičienė.

d) 49 kuopos raportas kaslink teatro priimtas ir palikta dabars ant toliau varyti.

7. Išdininkė paaikškino, kad delei tulų priežasčių negalėjo užsistatyti kaucijos. Tatai palikta iki sekančios konferencijos.

8. Rezoliucijų komisija pranešė, kad pereinamoj konferencijoj priimtos rezoliucijos ir pasiūstos "Laisvei", o vėliaus ir laiškas, bet "Laisvės" red. neatkreipė atydos. Vienbalsiai tarta dar kartą užklausti "Laisvės" redakcijos delko netalpino tų rezoliucijų.

9. Nutarta padaryti vienai valandai pertrauką del pietų.

10. Antrą sesiją atidarė pirm. J. Sarapienė 3 val. po pietų. Sekė vardašaukis; prībuvo visos delegatės.

11. Skaitytas laiškas nuo L.D.L.D. 1-mo ap-

skričio, kur siuloma užsisakyti lapelių Lietuvos klausime. Laiškas priimtas ir nutarta partraukti 4,000 lapelių.

13. Nutarta rengti prakalbų maršrutą du sykiu į metus, jei bus galima gauti kalbėtoją.

14. Nutarta siūsti delegatę į L.M.P.S. trečia suvažiavimą. Delegate išrinkta M. Gutauskienė.

15. Nutarta, kad L.M.P.S. II Rajonas prisidėtų prie padengimo L.M.P.S. 3-čio suvaž. lėšų.

16. Nutarta rengti teatrališką vakarą So. Bostone II rajono naudai; darbas pavesta 13 kp.

17. Konferenciją apleido 85 kp. delegatės M. Žiedelienė ir D. Brakiutė, kaip 4:10 po piet.

18. Nutarta paaukoti "Rankpelniui" \$15.00.

19. Nutarta, kad Rajonas padengtų delegačių išlaidas tų kuopų, kurios pačios negali padengti.

20. Skaitytas laiškas "Laisvės" redakcijai, klausiant jos kodel netalpino II rajono rezoliucijų. Laiškas priimtas su mažais pataisymais.

21. Nutarta duoti įnešimas per delegatę L. M.P.S. 3-čiam suvažiavimui, kad "M. B." daugias kreiptų atydos į savo reikalus.

22. Nutarta duoti įnešimą suvažiavimui pertaisyti konstitucijos tą vietą, kur pasakyta, kad kuopų valdyba turi būti renkama du kartu į metus. Pataisyti, kad būtų renkama vieną kartą į metus.

23. Nutarta paaukoti "Laisvei" \$10.00.

24. Nutarta paaukoti \$15.00 išleidimui knygos "Rusijos Revoliucija".

25. Pasiūsti pasveikinimą 3-čiam L.M.P.S. suvažiavimui ir paaukoti \$25.00 "M. B."; darbas pavesta komitetui.

26. Įnešta paaukoti \$25.00 d. Marcinkevičiui, bet apkalbėjus nutarta paaukoti tą sumą L. G. Fondui, kuris gina visus politinius kalinius.

27. Vienbalsiai priimta užuojautos rezoliucija politiškiems kaliniams.

28. Pagerbta drg. V. Ivanauskiutė-Andriulienė atsistojimu už pasidarbavimą delei darbininkų klasės.

29. Nutarta laikyti sekančią konferenciją So. Boston, Mass.

30. Konferenciją uždarė pirm. J. Sarapienė 5:40 val. vakare.

Pirm. J. Sarapienė,
Sokr. O. Samulienė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. VII Rajono 3-čios konferencijos, laikytos 19 d. birželio, 1921 m. ant 2110 Forbes St., Pittsburgh, Pa.

Konferenciją atidarė org. O. Jakubauskienė, 11:30 val. prieš piet.

Mandatų peržiūrėjimo komisijon paskyrė drgg. J. Virbickienę ir N. Martinkienę.

Delegačių pribuvo nuo sekamų kuopų: 21 kp., Pittsburgh, Pa.—J. Vistartienė ir A. Tarulienė; 60 kp., N. S. Pittsburgh, Pa.—N. Martinkienė ir E. Liepienė; Nepribuvo nuo 102 kp., New Kensington, Pa., J. Virbickienė. Viso dalyvavo delegačių 4.

Suteikta sprendžiamas balsas rajono valdybai: org. O. Jokubauskieni, prot. rašt. J. Navalinskienei, fin. rašt. H. Bogužienei, išd. A. Martinkienei ir knygei M. Joneliunienei. Taipgi ir toms draugėms, kurios atsilankė be mandatų.

Be mandatų dalyvavo šios draugės: L. Balčiunienė, M. Tvaskienė, P. Balšaitienė ir Dr. J. Baltrušaitienė. Viso dalyvavo konferencijoj 12 draugių.

Pirmininke išrinkta N. Martinkienė, pagelbininke J. Vistartienė. Raštininke J. Navalinskiene.

Skaitytas ir priimtas pereitos konferencijos protokolas.

Raportai organizatorės, finansų sekr., knygės ir išdininkės priimti. Išde pinigų randasi \$53.08.

Komisijų Raportai.

Prakalbų maršruto rengimo komisija raportavo, kad maršruto, kuris buvo kovo mėn., 1921 m., pasekmės geros. Maršrutas rengtas bendrai su L.D.L.D. 4 apskričiu. Kalbėjo drg. M. Pukis. Aukų surinkta laike prakalbų virš \$70.00. Raportas priimtas.

Kalbėta apie nekurių draugių neveiklumą prakalbų maršruto ir pikniko rengimo komisijoj. Drg. J. Vistartienė pranešė, jog 2 komisijos narės—P. Balšaitienė ir B. Leonaitė nieko iki šiol neveikė. Komisijon, kuri rengia pikniką ant 24 d. liepos į Leonaitės vietą išrinkta d. L. Balčiunienė.

Vakarienės rengimo komisija pirmos dienos gegužės pranešė, kad vakarienė pavyko gerai ir pelno liko \$37.60. Aukų surinkta laike vakarienės L. D. G. ir A. Fondui \$7.10.

Literatūros siuntimo Lietuvon komisijos raportas priimtas.

Kuopų Įnešimai.

1. 21 kuopos įnešimas, kad rajonas išleistų agitativiškus lapelius priimtas. Nutarta spausdinti 5000. Komisijon išrinkta drgg. J. Baltrušaitienė ir J. Navalinskiene.

2. 21 kuopos įnešimas, kad rengti kepurių balių atmetas.

3. 60 kuopos įnešimas, kad rajonas rengtų prakalbų maršrutą agitacijos savaitėj priimtas. Komisijon išrinkta drgg. H. Bogužienė ir J. Navalinskiene.

4. 60 kuopos įnešimas, kad rajono komitetas norėdamas permainingti bent kokį konferencijos tarimą, turi pranešti tatai per organą arba "Laisvę", atmetas.

Nutarimai.

Nutarta, kad kiekviena kuopa būtina laikytų paskaitas atvėsus orui.

Nutarta, kad kiekvienoj kuopoj būtina būtų įsteigta mokyklos rašymo, skaitymo ir t. p.

Nutarta išnešti protesto rezoliuciją prieš Lietuvos buožių valdžią. Komisijon įėjo drgg. A. Jokubauskienė ir J. Navalinskiene.

Nutarta apmokėti iš rajono išdo kelionės lėšas toms delegatėms, kurių kuopos silpnos.

Delegatės į suvažiavimą išrinkta J. Navalinskiene.

M. Joneliunienė rezignavo iš knygės vietos, į jos vietą išrinkta J. Vistartienė.

Pakelta klausimas apie M. Joneliuniene už primetamą betvarkės darymą tarpe draugių. Atidėta ant toliaus, jeigu nesiliaus, bus prašalinta iš kuopos.

Nutarta sekančią konferenciją laikyti 30 d. rugpj., 1921 m., New Kensington, Pa. Konferencija uždaryta 4 val. po piet.

Pirm. N. Martinkienė,
Sekr. J. Navalinskiene.

L. M. P. S. CENTRO SEKR. PRANEŠIMAI.

Naujos kuopos.

113 kp., Inkerman, Pa., susitvėrė iš 11 narių. Sekretorė — O. Kazlauskutė, 50 Union Stn.

114 kp., Zeigler, Ill.; susitvėrė iš 8 narių. Sekretorė — M. Macernienė, Box 545.

115 kp., Roseland, Ill.; susitvėrė iš 51 narės. Sekretorė — H. P. trulevičienė, 49 W. 116-th St.

116 kp., Miners Mills, Pa.; susitvėrė iš narių. Sekretorė — O. Aksamiliauskienė, 271 Sheridan St.

E. N. Jeskevičiutė, L.M.P.S. Centro Sekr.

L. M. P. S. NARĖS NORI ŠVIESTIS.

Man būnant L. M. P. S. Literatūros Komitete, dažnai gaunu laiškų su prašymais paskaitų — referatų arba nurodymų, kur jų galima gauti. Kad pas mus nėra priręgtų, o reikalavimas yra, tai dabar mūsų veikėjams reikia pasidaruoti — pasidaruoti delei darbininkių moterų pakėlimo. Per visą laiką spaudoje ir prakalbose raginate moteris darbininkes prie mokslo, klasinio susipratimo ir organizavimosi. Dabar jau jos pabunda ir jieško šviesaus kelio, kuriuo galėtų sėkmingai eiti prie sutriuškinimo dabartinės vergijos. Labiausiai būtų pageidaujamas referatas, kad kas parengtų Tarybų Rusijos Moterų veikime. Aš manau, kad ten yra daug pamokinančios medegos. Taipgi yra pageidaujama, kad turintieji referatus moterų klausimu, arba šiaip darbininkų klausimu, prisiųstų L. M. P. S. įstaigoms. O iš ten galėtume siųsti pageidaujamosna vietasna.

Matote, kad pas susipratusias darbininkes yra noras šviesti ir kitus šviesti, bet delei sunkių darbo sąlygų pačios nevalioja parengti referatų. O nuolatos kviesti referantus bei kalbėtojus nėra užtektinai išteklių, ypatingai tolymesnėse mažose lietuvių kolonijose, tik labai retai turi laimę sulaukti kalbėtoją. O juk ir pačių referantų kalbėtojų taipgi turime neperdaugiausia. Taigi pasidaruokite veikėjai delei darbininkių moterų pakėlimo, o tuom syk pasidaruosite ir visai darbininkų klasei. Mes gavę referatus perleisime per kuopas, vieną po kitam.

Praėjus vasaros karščiams, užstojus rudens sezonui beveik visos mūsų L. M. P. S. kuopos steigia lavinimosi susirinkimus. Bet dėja, nevisi tie lavinimosi susirinkimai duoda pageidaujama pasekmių; kur kuopos neturi mokytojų ar prasilavinusių draugių, kurios toms mokyklėlėmis vadovautų, ten tie geri norai, tie tarimai tik tarimais ir pasilieka. O jeigu ir mėginama lavintis, nežinant tam tikros sistemos, neturint nurodymų, narių pasišventimas ir energija ne daug atneša naudos. Todėl geistina, kad mūsų veikėjai nors kartas nuo karto per "Moterų Balsą" pateiktų dar ir tinkamus nurodymus mūsų narių savitarpiniam lavinimuisi, kad būtų galima padaryti juos pasekmingais visur.

Pagirtinas moterų darbas, kad jos nuolat klabiną savo įstaigas prie parūpinimo paskaitų ir referatų. Pas mane randasi du referatai te-

moje "Moterų Išganymas tik Klesų Panaikini-me" ir "Moterų Darbininkių vieta Klesų Kovoje", kuriuos aš aukaju L. M. P. S. Reikalaujančios kuopos gali kreiptis pas d. K. S. Pakušaitienę., R. N. 2, Southbury, Conn., L. M. P. S. Literatūros Komiteto sekretorę, jinai pasiųs kur reikia.
O. Stikliutė-Vikšrienė.

REMKIME "MOTERŲ BALSĄ".

Pastaruoju laiku "Moterų Balso" įplaukos žymiai sumažėjo, ypatingai sumažėjo aukos.

Jus žinote, kad "Moterų Balso" įplaukų žymi dalis yra aukos. Kad laikraštis delei pigios kainos pats save neapsimoka, tai jau nėra reikalo aiškinti. Todėl kiekvieno pareiga yra remti "M. B." visais būdais, kur ir kaip galima.

Rinkime prenumeratas ir platinkime pavienius numerius! Rengkime pramogas "M. B." naudai!

Aš noriu atkreipti dėmesį mūsų agentų, kad jie daugiau rupintusi išplatinimų pavienių numerių ir gavimu naujų skaitytojų. Kiekviena L. M. P. S. kuopa turėtų būti tokiu agentu. Ant kiek turėsime nuolatinų skaitytojų bei rėmėjų, ant tiek bus tvirtesnis "M. B." finansinis stovis.

Štai pora puikių pavyzdžių, kaip galima paremti "M. B.". L. M. P. S. I. Rajonas rengia kntestą ir duos dovanas toms kurios surinks daugiausia "M. B." prenumeratų. Antras, L. M. P. S. 1 kuopa leidžia ant išlaimėjimo Arfą, kurią aukavo d. Šukienė, ir visas pelnas skiriamas "M. B." naudai. Yra daug būdų pagelbėti "M. B." tik reikia gerų norų.

Draugės, neužmirškite nė ant valandėlės savo laikraščio.

"Moterų Balso" Administratorė.

Šiuomis dienomis išsiuntinėjau visoms kuopoms nominacijos blankas ir jeigu kurios kuopos neaplaikėte, praneškite aš prisiųsiu.

E. N. Jeskevičiūtė, L.S.P.S. Centro Sekr.

PRANEŠIMAS L. M. P. S. II RAJ. KUOPOMS.

Sulyg vėliausios konferencijos nutarimų, visos L.M.P.S. kp. priklausančios prie L.M.P.S. II Rajono turi užsimokėti metinę mokestį iki gruodžio mėnesio 1921 m. Kurios kuopos neužsimokės, negalės dalyvauti su sprendžiamu balsu sekančioj konferencijoj, kuri įvyks 11 d. gruodžio, š. m. Šios kuopos yra pasimokėjęsios už 1921 m.: 69, 27, 30, 100, 65, 49, 85 ir 13; neužsimokėjęsios yra šios: 22, 50, 52, 55, 61, 44, 34, 8, ir 2. Mokestis į rajoną mokama nuo narės 10c.

Todel draugės pasiskubinkite pasimokėti, kad galėtumėt dalyvauti konferencijoj. Siųsdamos mokestis ar aukas, išpirkite money orderį ar čekį išdininkės vardu J. Sarapas, 73 G. St., So. Boston, Mass. ir pasiųskite sekretorės adresu — O. Samulienienė, 104 Plymouth St., Fitchburg, Mass.

Draugiškai,
J. Sarapienė, II Rajono išd.

“ATŽALOS”.

Amerikos lietuvių darbininkų dailioji literatura tapo padidinta dar vienu dideliu veikalu, o tuo veikalu yra “Atžalos”. Tai yra stora 350 puslapių knyga, ant geros popieros atspausdinta. “Atžalose” telpa daug eilių ir vaizdelių parašytų mūsų proletarų poetų ir rašėjų, taipgi yra ir vertimų iš kitų kalbų. Yra keliolika gerų piešinių jaunų piešėjų šileikio ir Mockapetrio. Vienas dalykas mums rodos nereikalingas, tai rašėjų bei vertėjų fotografijos, juo labiau, kad veik visų fotografijos prastos.

Abelnai “Atžalos” kaip darbininkų-rašytojų tvarinių rinkinys yra nemenkos vertės. Nuo darbininkų, kurie tik atliekamu laiku gali rašyti, negalima daugiau reikalauti.

“Atžalas” išleido patys dailiosios literatūros mylėtojai-darbininkai su pagalba kai kurių organizacijų prisidėjusių aukomis.

Spauda “Laisvės”, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

“MOTERŲ BALSO” KNYGŲ KATALOGAS.

Ka Kiekviena Motina Privalo Žinoti....	25c.
Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas ..	20c.
Kūdikų Priežiūra	25c.
Šeimyna Seniau, dabar ir Ateity	15c.
Šeimyna Socialistinėj Darbininkų Valst.	10c.
“M. B.” Kompletas 1916—1917 metų....	2.50
“M. B.” Kompletai 1918 metų.....	2.50
“M. B.” Kompletas 1919 m.	2.50
“Moterų Balso Kompletas 1920 m.	2.50

Svetimos Laidos.

Ženyba ir Žmogaus Gyvenimo Siekinys	15c.
Kodel Bažnyčia Priešinasi Socializmui....	15c.
Organizuokitės	5c.
Moteris Kapitalizmo Gadynėj.....	15c.
Tveriamasis Revoliucinis Socializmas	25c.
Kas Tie Bolševikai?.....	15c.
Valstybė ir Revoliucija. Apdaryta	75c.
Anarchizmas ir Socializmas. Apd.	60c.
Mokslinio Socializmo Išsiplėtojimas. Apd.	75c.
Iš Komunistų Programos. Apdaryta....	55c.
Pirm III Kom. Internacionalo Kongreso	8c.

Ant savo laidos duodame 50 nuoš.; ant svetimos laidos — 25 nuoš.

Skaitykite ir platinkite šias knygas.

“M. B.” Administracija.

“MOTERŲ BALSO” KOMPLETAI UŽ 1919 ir 1920 METUS JAU GATAVI.

Kas norite turėti dvejų metų sutrauką viso darbininkų judėjimo, ypatingai iš darbininkų judėjimo, tas būtinai privalo įsigyti šias abi knygas. Jose yra daug rašinių, kurie ilgai nenustos savo svarbos.

L. M. P. S. kiekviena kuopa privalo turėti savo archivą ne tik šių metų kompletus, bet ir 1917 ir 1918 m., nes tai yra puikus atspindis visos L. M. P. S. darbuotės. Prie to, yra ir dokumentai, kuriuose telpa visi mūsų tarimai.

Kompletų kaina \$2.50 vienas egz.

“M. B.” Administracija.

455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Visų L. M. P. S. narių priedermė kuodaučiausia platinti savo laikraštį “Moterų Balsą”. Draugės, platinkitė jį visur, kur tik sueina darbininkų burelis: parengimuose, susirinkimuose ir t.t. “Moterų Balsas” yra darbo žmonių reikalingas; jis šviečia darbininkes moteris, kelia jų jūjų klasinę sąmonę, delto reikia kuodaučiausia jo išplatinti tarpe darbininkų vyrų ir moterų.

“M. B.” Administracija.

